

TÜRK-İS

TÜRKİYE İŞÇİ SENDİKALARI

KONFEDERASYONU YAYIN ORGANI

OCAK : 1980

SAYI : 130

Toplu Sözleşme...Toplu Sözleşme...
Toplu Sözleşme...Toplu Sözleşme...
Toplu Sözleşme...Toplu Sözleşme...
Toplu Sözleşme...Toplu Sözleşme...
Toplu Sözleşme...Toplu Sözleşme...
Toplu Sözleşme...Toplu Sözleşme...
Toplu Sözleşme...Toplu Sözleşme...
Toplu Sözleşme...Toplu Sözleşme...
Toplu Sözleşme...Toplu Sözleşme...
Toplu Sözleşme...Toplu Sözleşme...

1980

SÖZLEŞMELER
YILI

DENİZCİLER :
«ÜCRETLER
DONDURULAMAZ.»

EĞİTİM
V
TEŞKİLATLANMA
KOORDİNASYON

AYLIK
EĞİTİM
VE
MESLEK
DERGİSİ

TÜRK-İŞ

TÜRKİYE
İŞÇİ SENDİKALARI
KONFEDERASYONU
YAYIN
ORGANIDIR

OCAK

1980

SAYI : 130

• SAHİBİ :

TÜRKİYE
İŞÇİ
SENDİKALARI
KONFEDERASYONU
ADINA
GENEL BAŞKAN
İBRAHİM
DENİZCİER

• MÜESSESE
MÜDÜRÜ :
GENEL
TEŞKİLATLANDIRMA
SEKRETERİ
ORHAN ERÇELİK

• SORUMLU
YAZI İŞLERİ
MÜDÜRÜ :
HÜSEYİN
EKMEKÇİOĞLU

• İDARE VE YAZIŞMA
ADRESİ :
TÜRK-İŞ
GENEL MERKEZİ
BASIN VE HALKLA
İLİŞKİLER BÜROSU
BAYINDIR SOKAK No. 10
17 91 34 - 18 10 09

• DİZGİ VE BASKI :
DEMİRCİOĞLU
MATBAACILIK
17 30 51 - ANKARA

• KAPAK VE MİZANPAJ :
GRAFİK STÜDYO S
29 70 46 - ANKARA

İçindekiler

2	TÜRK-İŞ YÖNETİM KURULU TOPLANDI
7	TOPLUMSAL ANLAŞMA GEÇERSİZ HÂLE GELMİŞTİR
9	BAŞBAKAN DEMİREL TÜRK-İŞ YÖNETİCİLERİYLE GÖRÜŞTÜ
13	TÜRK-İŞ EĞİTİM VE TEŞKİLATLANMADA KOORDİNASYON TOPLANTISI BURSA'DA YAPILDI
20	DENİZCİER'İN YENİ YIL MESAJI
23	TOFLU SÖZLEŞMELER
26	HUKUK
32	ÇALIŞMA HAYATIMIZDA GEÇEN YIL

Amerika İşçi Hareketinin Lideri George Meany Öldü

İlk işi olan musluk tamirciliğinden Amerikan işçi hareketinin en güçlü lideri haline gelen, Amerikan İşçi Sendikaları Konfederasyonu (AFL-CIO)'nun eski genel başkanı George Meany, 10 Ocak Perşembe günü, Washington'da öldü.

Bundan iki ay öncesine kadar, elli yıldan bu yana büyük bir başarıyla yürüttüğü AFL-CIO Genel Başkanı iken, bu görevi kendi isteği ile bırakıp, aktif sendikacılıktan çekilen George Meany, öldüğü zaman 85 yaşında idi.

Dünya çapında bir üne sahip bulunan George Meany, geçen Mayıs ayından beri, ayakta durmakta zorlanan felç nedeniyle tekerlekli sandalye'de dolaşıyordu.

Amerika'da, «BAY İŞÇİ» diye de tanınan Meany, AFL-CIO Başkanlığı yaptığı süre içinde, Beyaz Saray'ın ücret kontrolü konusundaki politikalarına şiddetle karşı çıktı.

Meany'nin ani ölümü TÜRK-İŞ'te de büyük üzüntüyle karşılandı ve Genel Başkan Denizci, AFL-CIO'nun yeni Genel Başkanı Lane KIRKLAND ile Amerika Birleşik Devletleri Büyükelçiliğine, ICFTU Genel Sekreteri OTTO KERS-TEN'e ve AAFİ Genel Müdürü Moris PALADİNO'ya birer başsağlığı mesajı gönderdi. Dergimiz yayına airdiği sırada ölen George Meany'i tanıtıcı geniş bilgi, önümüzdeki sayımızda verilecek.

DERGİMİZ,
BASIN AHLAK
YASASINA UYAR

sunuş

Bıkmayacağımız Çağrı...

Sayın Okurlarımız,
Türk Milleti olarak
hatırlamak istemediğimiz bir
yılı geride bıraktık. Sosyal
yönleriyle ekonomik
zorluklarıyla yokluk, darlık ve
kuyruklarıyla siyasal
bunalımları ve en önemlisi
anarşik ağırlığı ile geçirdiğimiz
1970 yılları böylece
kapanırken, ümitte girdiğimiz
1980 lerin ilk görüntüleri de
pek iç açıcı değil.

Dileriz, 1980'ler, 1970'leri
aratmasın...

Tabii ki sadece dilemekle
bitmiyor. Geçirdiğimiz kötü
dönemi aramak istemiyorsak,
yaşadığımız acı günler,
aramızdan sevdiklerimizi alıp
götüren o acılı günler geri
gelmesin, diyorsak, bu isteğimiz
sadece dilekle duayla
gerçekleşmez.

Birşeyler yapmalıyız
milletçe...

Siyasilerimizce anlaşılmaz
bir tâviz de sayılsa, bu millet
için, ülkemiz, devletimiz, daha
doğrusu varlığımız için birşeyler
yapmalıyız. Yapmalıyız değil,
yapmak zorunda olduğumuzu
anlamalı, bilmeliyiz.

Biraraya gelmeliyiz iç ve dış
düşmanlara karşı. Birlik
olmalıyız, bir olmalıyız...
Sorumluluklarımızı iyi bilerek,
kulaklarımızı tıkayamayacağımız
ısrarlı çağrılara haklı uyarılara
muhatap olmadan zorlanmadan
üzerimize düşeni, en azından
bize tevdi edilmiş anayasal
görevleri yapmaktan
kaçınmamalıyız.

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Sayın
DENİZCİER'in, yeni yıl
mesajında değindiği, «Devletçe
ve Ulusça, ülkemize ve canımıza
kasteden anarşiyi mihrakında
boğmak için bizi aynı cephede
birleşmeye iten nedenler,
bugün fazlasıyla mevcuttur..»
sözlerine kulak verilmelidir.

Daha doğrusu, kulak
verilmeliydi. Türk-İŞ'in devamlı
«Görev Başı» çağrısından ne
anlam çıkarılması lazım
geldiği, bu çağrının her
demecimizde ve bildirimimizde
değişmez klişe halinde yer
alması boşuna değildir. Tabii ki,
bu çağrılardan birşey anlamak
istemeyenlere bir sözümüz yok.

Ama, bu ve buna benzer çağ-
rılara kulak tıkayanlar,
Türkiye'yi bugünkü duruma
getirmişlerse, hatalarından
dönüş yapmayı da bilmelidirler.

Yeni yılda Türkiye'nin yeni
hatalara, yeni bunalımlara
tahammül kalmamıştır.

O halde, Devletimizin ve
Demokrasimizin bir yara daha
almasına yer vermeden, uyarıları
daha fazla kulak ardı
etmiyelim.

Herşeye rağmen, iki büyük
siyasi parti liderinin son
uyarılar üzerine, birbirlerine
anlayışla yaklaşmak istemelerini
büyük bir gelişmenin başlangıcı
sayıyor ve bu yaklaşımın
olumlu sonuçlarını kısa
sürede görmeği diliyoruz.

Saygılarımızla...

**ASAYİSİN SAĞLANMASI,
ANARŞİ VE
TERÖRÜN ÖNLENMESİ
BAŞ SORUNUMUZDUR.**

●
**ENFLASYONUN
DURDURULMASI VE
HAYAT PAHALILIĞININ
ÖNLENMESİ
SAĞLANMALIDIR.**

●
**SİYASİ PARTİLERİMİZ
BU İKİ BAŞ SORUNUN
HALLİNDE
İŞBİRLİĞİ YAPMALIDIR.**

●
**TÜM
PARLAMENTERLERİMİZİ,
ETTİKLERİ
ANAYASAL YEMİNE
SADAKATE UYMAYA
DAVET EDİYORUZ**

TÜRK-İŞ YÖNETİM

TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu Genel Başkan İbrahim DENİZCİER'in Başkanlı-

ğında 18 Aralık 1979 günü başlattığı çalışmalarını 22 Aralık akşamına kadar sürdürmüş ve 1979 yılının bu son olağan toplantısında alınan çeşitli kararların kamuoyuna duyurulması uygun görülmüştür.

1980 yılı Çalışma Programımızın da ele alındığı Yönetim Kurulu toplantısında İcra Kurulunun sunduğu önerilerle ortaya çıkan tabloya Yönetim Kurulu üyelerinin görüş ve dilekleri eklenmiş ve bu dileklerin Başbakan Süleyman Demirel'e sunulmasına karar verilmiştir.

Çalışma hayatı yanındaki çeşitli Sosyal ve ekonomik sorunları da kapsıyan bu önerileri-

miz, 15 madde halinde sayın Başbakan'la Yönetim Kurulu -muz arasında yapılan son görüşmede etrafıca ele alınmış bulunmaktadır.

DEVLETE DÜŞEN GÖREV

TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu ülkemizin bir numaralı sorunu haline gelen asayişin sağlanması ve anarşinin önlenmesi konusunda daha etkin tedbirleri almakta gecikilmemesinde ittifak etmiştir. Vatandaşlarımızın ikametgahlarında, işyerlerinde ve her alanda devlet güvenliğini hissederek dolaşması can güvenliğinin sağlanması açısından devlete verilen Anayasal bir görevdir.

Bunun yanında eğitim ve öğretim özgürlüğünün kısıtlanma-

ması da başlıca isteklerimiz arasındadır. Gençlerimizin anarşi ve terörün yanında yer almaları değil, kendilerini yarının güçlü Türkiye'sinin yapıcıları olarak görmeleri gerekir. Türk gencinin milli ve Atatürkçü olmayan çarpık düşüncelere ilgi duyma ihtiyacı yoktur. Türk gencinin kendisini yarının güvencesi sayabilecek yolda eğitilmesi ve yetiştirilmesi görevi de yine devlete düşmektedir.

Devletimizin sokak eşkiyası karşısında günün her saatinde varlığını kuvvetle hissettirecek güce eriştirilmesinde ve vatandaşlarımızın yıllardır özlemini duyduğu huzurun sağlanmasında atılacak her tutarlı adım TÜRK-İŞ olarak destekçisi kalacağız.

KURULU TOPLANDI

ÜZÜCÜ BİR DURUM

Öte yandan Türk işçisini oldukça üzen manzaralardan birinin daha bir süre önce TÜRK-İŞ camiası dışındaki bir sendika kongresinde sergilenmiş olması da Yönetim Kurulumuzca kınanmıştır. Kendilerine işçi süsü verip, aslında işçilikle hiçbir ilişkisi kalmıyan bazı çevrelerin, sendikal hürriyetleri kötüye kullanmak suretiyle kongrelerinde Türk Milli Marşı yerine Komünist marşlar söylemeleri, Türk Bayrağı yerine başka bayraklar taşımaları ve başka liderlere başeğmeleri, Türk işçisini değil, hayranı oldukları yabancı ideolojileri ilgilendirir.

Türk Milletinin ve şartsız egemenliğine dayalı Cumhuriyet re-

jiminin ve devletimizin ülkesi ve milletiyle bütünlüğünü bozmaya, hür demokratik düzeni ve Cumhuriyetimizi zayıflatmaya ve yıkmaya yönelik boyutlarda gelişen örgütlenmiş anarşi ve te-

röre karşı devletimizin ve ulusumuzun varlığını, yaşamını, gelişmesini kesinlikle savunmak, sağlamak ve Devlet otoritesini güçlendirmek için getirilecek yeni yasal önlem ve düzenlemele-

**TÜRK-İŞ
YÖNETİM
KURULU
TOPLANTISINDAN
BİR
GÖRÜNÜŞ
(ÜSTTE)
YÖNETİM
KURULU'NDA
ALINAN
KARARLARA
BASINDA
OLDUKÇA
BÜYÜK
İLGİ
GÖSTERİLDİ.
(YANDA)**

re ihtiyaç bulunduğu görüşünü bir kez daha açıklamayı TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu yararlı bulmuştur.

TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu hazırlanan yasa tasarılarının açık metinleri ortaya çıktıktan sonra ayrıntılı görüşünü açıklayacaktır.

Boyutları itibarıyla anarşi ve terör hareketlerinin yurtdışında da Türkiye'nin itibarını sarsacak düzeye çıktığını esefle görmekteyiz. Avrupa basınında yer alan bu konuyla ilgili haberler ve yazılar milletçe bizi üzüntüye sevk etmektedir. Bunun için Yönetim Kurulumuz asayişin kalıcı önlemlerle sağlanması konusunda tüm siyasi partilerin parlamentoda işbirliği içinde olmalarını hatırlatırken bu konuda sağlanacak bir işbirliğini, siyasi partilerimizin var oluş nedenleriyle de sıkı sıkıya bağlı gördüğünü açıkça belirtmektedir.

Bu işbirliğinin sağlanmasında siyasi partilerimizin yöneticilerini olduğu kadar tüm parlamenterlerimizi de, ettikleri anayasal yeminin anlamını yerine getirmeye ve bu yemine sadık davet ediyoruz.

ÜCRETLER DONDURULAMAZ

Bir numaralı sorun saydığımız anarşi ve terör yanında ülkeyimizin başta gelen bir sorunu olan enflasyon ve pahalılıkla mücadele siyasal ve toplumsal bir huzur ortamı içinde başa-rya ulaştırılabilir.

Siyasal ve toplumsal huzurun sağlanması yolunda gereksiz ve yararsız tartışmaların bırakılarak ekonomik alanda süratli, müdahaleci ve tutarlı kararlar alınarak icraata başlanmasını, temsil etmekle şeref duyduğumuz milyonlarca işçi, memur ve tüm dar gelirli adınla ısrarla talep ediyor ve bu talebimizin ileticisi olacağımızı açıklıyoruz.

Son günlerde işveren kuruluşlarıyla, bazı derneklerin toplumsal huzurun daha da bozulmasına neden olacak biçimde beyanlarla ücretlerin dondurul-

ması istekleri bu yoldaki telkinlerini TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu esefle ve kaygı ile karşılamaktadır.

KİT'lerin işlerliğinden ziyade varlığına yöneltilecek eleştirilerin tutarsızlığı ile birlikte ücret dondurması ve istihdamı engelleyici kadro dondurması önerilerini tek yönlü, sadece kendi çıkar hesaplarına dayalı gerçeklerden ve ekonomik gerçeklerden uzak hayalci bir davranış olarak niteleyen TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu bu alanda tek yönlü kararlar almaya, uygulamalar yapmaya yönelik işlemlere baş vurmaya kimsenin gücünün yetmeyeceğini bir kez daha açıklamayı görev sayar.

DİĞER ÖNERİLERİMİZ

Yönetim Kurulumuz bunlardan başka aşağıdaki konuların bütçe müzakereleri sırasında ya da hemen sonra ele alınmak suretiyle çıkarılmasını da istemektedir :

— Ülkede gerçek vergi adaletini sağlayacak vergi reformu ve en az geçim indirimi yasasının ivedilikle ve öncelikle çıkarılması,

— KİT'lerin reorganizasyonu ve çalışanların yönetime katılmasının sağlanması,

— Tam gün çalışma yasa-sında görülen tikanıklıkların giderilmesi ve hizmetin aksaksız yürütülmesini sağlayıcı yasal düzenlemenin yapılması,

— Sayıları 40'a ulaşan ve Konfederasyonumuzca daha önce isimleri teker teker açıklanan sosyal içerikli yasaların kısa sürede çıkarılması yanında TÜRK-İŞ ilkeleri arasında da yer alan madenlerin devletleştirilmesi uygulamasından dönüş yapılması..

MİLLİ MOTOR SANAYİİ

Ayrıca, her gün alımı için 7 milyon Türk lirasını dış ülkelere ödediğimiz çeşitli motor ve motor aksamı sanayinin milli bir yapıya kavuşturulması kaçınılmazdır. Yönetim Kurulumuz yerli motor sanayinin kurulması için bir süredir, devam ettirilen

gayretlerin ve çalışmaların devlet desteği ile amacına ulaştırılmasını hükümetten istemeyi uygun görmüş ve bu konunun takibi için de İcra Kurulunu görevlendirmiştir.

KATİLLER YAKALANMALIDIR

Tüm bunların yanında bir önemli isteğimiz de, bir süre önce görevine giderken alıca-ka katledilen Yönetim Kurulu üyemiz ve Dok-Gemi-İŞ Sendikası Genel Başkanı Aslan Sivri'nin ve bağlı teşkilâtımız kademelerinde görev almış katledilen arkadaşlarımızın katillerinin yakalanmasıdır. Sadece Aslan Sivri'nin değil aslında ülke huzuruna ve devlet bütünlüğüne kurşun sıkan tüm cinayet faillerinin de yakalanmasını istemekteyiz. Türk devletinin gücü bir kaç caniyi yakalayıp yakalamama tartışmalarının çok, hem de çok üstündedir. Tabii katillerin yakalanması kadar yakalananların elden kaçırıl-maması da devletin ve güvenlik kuvvetlerinin başta gelen görevleri arasındadır.

Yönetim Kurulumuzun değerli üyesi Aslan SİVRİ'nin alıca-ka katliyle ilgili olarak bir gazetesinin işçi köşesi yazarının Yönetim Kurulumuz üyelerine ve bir kısım bağlı teşkilâtımıza yakışsınız, tutarsız ve gerçek dışı iftiralarını üzüntüyle karşılayan Yönetim Kurulumuz bu tutumu kınayarak aydınlatıcı yasal girişimlerde bulunmak üzere İcra Kurulunu yetkili kılmıştır.

TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu ülke sorunları dışında Kamboçya'da kitle ölümlerine yolaçan açlık ve mikrobik hastalıklara karşı Vietnam ve Afganistan mültecilerinin perişan durumlarına karşı kayıtsız kalınmaması gerektiğini hatırlatır. Türk devleti bu konularda yardım elini uzatmalı ve yüzkarası bu tablolar karşısında hertürlü girişimde bulunmalıdır.

SÖZLEŞMELER YILI

1980 yılı TÜRK-İŞ açısından kamu kesiminde büyük sözleşmeler yılıdır. Yaklaşık 800 bin TÜRK-İŞ üyesi işçiyi ilgilendiren

büyük çaptaki kamu toplu iş sözleşmeleri için TÜRK-İŞ başladığı hazırlıklarını sürdürmektedir.

DENİZCİER'İN KONUŞMASI

TÜRK-İŞ Genel Başkanı İbrahim DENİZCİER, Ankara'da toplanan Yönetim Kurulu Toplantısını açarken yaptığı konuşmada, çeşitli sorunlara değindi ve «Süresi içinde vergi adaletinin sağlanmaması halinde, TÜRK-İŞ, tüm çalışanlar adına açık tavır alacaktır. Vergi adaletsizliğinin yarattığı bugünkü huzursuz ortamın ciddi bir sosyal patlamaya dönüşmesinin vebali ise, bu uyarımıza kulak vermiyenlere ait olacaktır.» dedi.

İbrahim DENİZCİER, TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu toplantısını açarken, anarşi, vergi adaletsizliği, enflasyon, ücretlerin dondurulması, siyasi ve ekonomik istikrar ile işsizlik ve tam istihdam konuları üzerinde durdu.

TÜRK-İŞ Genel Başkanı İbrahim DENİZCİER, açış konuşmasında şunları söyledi :

«Yönetim Kurulu toplantımızı, ülkemize ve temsil etmekle onur duyduğumuz TÜRK-İŞ Topluluğuna yararlı olması dileğiyle açıyorum.

Bu toplantımızda, iki değerli arkadaşımızı, Sayın Nihat KAYA ile Sayın Aslan SİVRİ'yi kaybetmenin büyük acısını yüreklerimizde alabildiğine duyduğumuza inanıyor, kendilerini rahmetle ve şükranla anıyorum, TÜRK-İŞ Topluluğuna yaptıkları hizmetleri unutulmayacak bu iki değerli arkadaşımızın isimleri, hatıralarımızda ebediyen yaşayacaktır.

Nihat KAYA'nın feci bir trafik kazasına kurban gitmesi ne kadar elem verici ise, Aslan SİVRİ'nin alçakça bir suikaste kurban gitmesi de o derece kaygı verici ve düşündürücüdür.

FİKİR VE DAVRANIŞTA İŞBİRLİĞİ

Anarşinin önüne geçilebilmesi ve terör odaklarının kurutulabilmesi yıllarca savunageldiği-

TÜRK-İŞ
YÖNETİM KURULU
TOPLANTISINA KATILAN
YÖNETİM KURULU ÜYELERİ

**TÜRK-İŞ
YÖNETİM
KURULU
TOPLANTISINA
KATILAN
YÖNETİM KURULU
ÜYELERİNDEN
BİR GRUP**

miz gibi parlamentoda temsilcileri bulunan siyasi partilerimizin hiç de vakit kaybetmeden asgari müştereklerde birleşmelerine siyasi parti liderlerinin birbirlerini suçlamayı terkederek, bu korkunc gidişe son vermek konusunda fikir ve dayanışma işbirliği yapmalarına büyük ölçüde bağlıdır.

Özellikle iki büyük siyasi partimizin iktidarda da olsalar, muhalefette de olsalar, ülke sorunları karşısında özlenen diyalogu terketmemeleri birbirlerine uygarca yaklaşımları ve ülkeyi kaplıyan ağır ve bunaltıcı ortamın giderilmesinde huzur ve güvenin sağlanmasında zaman zaman biraraya gelmeleri kaçınılmaz bir zarurettir.

Öte yandan, Türkiye'nin dış ödemeler dengesinin durmadan açık vermesi, petrol tüketimindeki dengesiz gidişle ihracatta yeterli tedbirlerin zamanında alınmayışının tabii bir sonucudur. Yanlışlıklardan dönme fazileti gösterilmedikçe, ülkenin bu darboğazlardan kurtulması imkânsızdır.

Türkiye, kendi doğal kaynaklarına bir an önce dönmek, lüks tüketimi kısmak, zorundadır. Bu gerçeğin bilinmesi, gereksiz tüketim eğilimlerinin önlenmesi kaçınılmazdır.

PARTİZANLIĞA PRİM VERİLMEMELİ

Ülkemizde ilk defa denenen azınlık hükümeti modelinin ve-

receği sınav da son derece önemlidir. Siyasi istikrarın sağlanmasına yıllardır dikkati çeken ve ekonomik istikrarı, siyasi istikrarla ilgili gördüğünü açıklayan bir kuruluşun Genel Başkanı olarak hükümeti bir konuda daha uyarmak istiyorum.

Devlet hayatında hizmet verecek kişilerin atanmasında partizanlığa prim vermenin ülkeye hiçbir faydası dokunmayacaktır. Başarılı hizmet verenler, siyasi temayüllerine göre değerlendirilmemelidir.

VERGİ ADALETİ

TÜRK-İŞ Topluluğunun üzerinde ısrarla durduğu ve kesinlikle taviz vermiyeceği bir konu da, vergi adaletinin sağlanmasıdır. Asgari geçim indirimi ve vergide adaletin sağlanması, hükümetin öncelikle ele alması ve takvime bağlaması gereken başsorunlardan birisidir. Parlamentoya sevkedilmek istenen tasarılar içinde asgari geçim indiriminin ve vergi adaletinin gerçekleşmesini sağlayacak tasarının öncelikle ve kısa günde yasalaşması, gereklidir. Bir an önce bu konunun hükümetçe ele alınmasını ısrarla talep ediyor ve hükümetin konuya süre ve kapsam yönünden açıklık getirmesini bekliyoruz.

Süresi içinde vergi adaletinin sağlanmaması halinde TÜRK-İŞ,

tüm çalışanlar adına açık tavır alacaktır. Vergi adaletsizliğinin yarattığı bugünkü huzursuz ortamın ciddi bir sosyal patlamaya dönüşmesinin vebali, ise bu uyarımıza kulak vermeyenlere ait olacaktır.

İŞSİZLİK VE TOPLUMSAL RAHATSIZLIK

TÜRK-İŞ'in titizlikle tâkipçisi olduğu bir husus da, işsizliğin önlenmesi ve istihdama ağırlık verilmesi için plânda gerekli değişiklik yapılmak suretiyle belirli sektörlerle ait işkollarında emek - yoğun teknolojiye ağırlık verilmesidir.

Hükümetin istihdam konusunda gereken çabayı harcaması, toplumsal rahatsızlıkların önlenmesinde de etken olacaktır.

Bağlı bulunduğumuz Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu kuruluşunun 30. ncu yılında hür dünya işçileri için 10 yıllık bir ekonomik ve sosyal plan hazırlayarak bu planı Madrid'deki 12. nci genel kurulunda oybirliğiyle kabul etmiştir.

Dünya'da açlığın, işsizliğin önlenmesi, barışın korunması ve sosyal adaletin yaygınlaştırılmasını hedef alan bu plan, ülkelerin kalkınmasını, emperyalizmin önlenmesini ve gelişmiş ülkelerin gelişmekte olan ülkelere karşılıksız yardımlarının daha da arttırılmasını öngörmektedir.»

1980'in sözleşmeler yılı

olduğunu
söyleyen Şide:

«Toplumsal
Anlaşma
geçersiz
hâle
gelmiştir.»

TÜRK-İŞ Genel Sekreteri M. Sadık Şide, «Geçen yıl boyunca uygulanan toplumsal anlaşma, geçersiz hâle gelmiştir» dedi.

TÜRK-İŞ Genel Sekreteri M. Sadık Şide basına yaptığı açıklamada, 1980 yılında müzakereleri yapılacak ve imzalanacak olan toplu iş sözleşmelerinde toplumsal anlaşma hükümlerinin artık TÜRK-İŞ'i bağlamadığını belirterek, «toplumsal anlaşmanın yokluğu bir eksiklik olmayacaktır» dedi.

Şide, açıklamasında, özetle şunları söylemiştir:

«Bilindiği gibi, Yönetim Kurulumuzun bir süre önce Rize'de yaptığı toplantısında, geçmiş hükümet ile imzalanmış olan toplumsal anlaşmanın uygulanmasında bazı aksaklıklar olduğu belirlenerek, yeniden düzenlenmesi konusunda eski hükümete bildirilmiştir. Ancak geçen süre zarfında somut bir gelişme olmadı ve böylece toplumsal anlaşma geçersiz hâle geldi. 1980 yılına toplumsal anlaşma olmadan giriyoruz. Şunu da belirtelim ki, toplumsal anlaşmanın olmaması bize bir eksiklik değildir.»

enerji sorunu

1980 için tahmin edilen enerji açığı 2 milyar kilovat saatin üstünde

TÜRK Mühendis ve Mimar Odaları Birliğine (TMMOB) bağlı Elektrik Mühendisleri Odası çalışma raporunda «Elektrik enerjisi alanında 1980 yılına, 1979'dan daha kötü şartlarla girileceği» belirtilerek, «1980 yılında tahmin edilen elektrik enerjisi açığı 2 milyar kilovat saat üzerindedir» denildi.

EMO raporunda «SSCB ile enerji alışverişi anlaşmasının yürürlüğe girmesi»nin elektrik enerjisi konusunda 1979 yılının tek olumlu girişimi olarak değerlendirilerek şu görüşe yer verildi.

«1979 yılı elektrik enerjisi kısıntı ve kesinti uygulamalarının sürdürüldüğü ve nükleer santral kurma çalışmalarının yoğunlaştığı bir yıl oldu. Ayrıca iktidar değişikliği nedeniyle, enerji sektöründe başlatılan birincil kaynakların devletleştirilmesi engellenmiş, elektrik kısıtlamaları politika araç olarak kullanılmış ve yakıt yoğunluğu en yoğun şekilde yaşanmıştır.

Üretimin birinci kaynaklara göre dağılımı tablosunda ise, akaryakıtı dayanan üretimin azalmasına karşı suya ve linyite dayalı üretimin artması sevindirici bir ilerleme olmuştur.»

Raporda 1979'da elektrik enerjisi üretiminde linyit kullanımında ise yüzde 8,1 oranında artışlar olduğu belirtilerek, suya dayalı elektrik enerjisi üretiminin yüzde 45'i aşan bir oranla son yılların en büyük katkı değerine

ulaştığı belirtilerek şöyle denildi :

«Suya dayalı üretimin bu kapasitenin de üzerine çıktığı görülmektedir. Eğer Hasan Uğurlu

hidroelektrik santralı 1979 ortalarında devreye alınabilmiş olsaydı, suyun katkı değerinin daha da yüksek olacağı kesindi.»

Enerji Bakanı Açıkladı :

«Elektirikli
Aletlerin
Isınmada
Kullanılması
Yüzünden
yaptığımız
kısıntı boşa gidiyor.»

Elektrikli ısıtma aletlerinin fazla kullanılmasının sakıncalar yarattığını belirten Enerji Bakanı Esat KIRATLIOĞLU, «Son günlerde yakıt sıkıntısı nedeniyle evlerde ve işyerlerinde ısınma, elektrikli cihazlarla yapılmaktadır. Bu da elektrik enerjisi açığımızı olumsuz yönde etkilemektedir.» dedi. Bakan daha sonra şöyle konuştu : «Elektrik kısıntılarını azaltmayı düşünürken bu cihazlara rağbet artması bu girişimimizi engellemektedir. Vatandaşlarımız ne kadar az elektrikli ısınma aletleri kullanırlarsa kısıntı da o kadar çabuk ortadan kalkar.»

Başbakan: Türk-İş yöneticileri ile görüştü
Demirel: Çalışma huzurunu sağlamak için Türk-İş'le beraber gayret sarfedeceğiz.

DEMİREL, TÜRK - İŞ YÖNETİCİLERİYLE GÖRÜŞTÜ

BASBAKAN :
 «ÇALIŞMA
 HUZURUNU
 SAĞLAMAK
 İÇİN
 TÜRK-İŞ'LE
 BERABER
 GAYRET
 SARFEDECEĞİZ...»

DENİZCİER :
 «HALLİNİ
 İSTEDİĞİMİZ
 KONULARDA
 HÜKÜMETE
 YAPTIĞIMIZ
 ÖNERİLER
 HAKLI
 BULUNDU.»

TÜRK-İŞ
 HÜKÜMET
 GÖRÜŞMELERİNDEN
 BİR GÖRÜNÜŞ
 (YANDA)
 BASBAKAN
 DEMİREL
 TOPLANTIDAN
 ÖNCE
 BASINA
 AÇIKLAMA
 YAPARKEN.
 (ALTTA)

BASBAKAN Süleyman DEMİREL, Genel Başkan İbrahim DENİZCİER başkanlığındaki TÜRK-İŞ İcra ve Yönetim Kurulu Üyeleriyle bir görüşme yaptı.

DEMİREL, 22 Aralık günü Başbakanlıktaki bu görüşmeden önce yaptığı açıklamada, «El emeğinin alın terinin değerini bulması gerektiğini savunmuşuzdur. Çalışan milyonlara, memleketin imkânları nisbetinde her türlü itina göstermeyi görev sayıyoruz» demiştir.

Başbakan DEMİREL'in başkanlığında, TÜRK-İŞ Yöneticileriyle yapılan toplantıya, Devlet Bakanı Ekrem CEYHUN, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Esat KIRATLIOĞLU, Devlet Bakanı Ahmet KARAHAN, Çalışma Bakanı Cavit ERDEMİR, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Nuri BAYAR, Ulaştırma Bakanı Hüseyin ÖZALP, Gıda - Tarım ve Hayvancılık Bakanı Cemal KÜLAHLI, Gümrük ve Tekel Bakanı Ahmet ÇAKMAK, Sosyal Güvenlik Bakanı Sümer ORAL, Bayındırlık Bakanı Selahattin KILIÇ ve öteki ilgililer katılmışlardır.

«TÜRK-İŞ yöneticileriyle, çalışma hayatının çeşitli sorunlarını görüşeceklerini» kaydeden Başbakan Süleyman DEMİREL, «Beraberce iş hayatı, çalışma hayatı, hepsi beraberce, ülkede huzur ve güvenin sağlanması için gayret sarfedeceğiz» şeklinde konuşmuştur.

İŞYERİ HUZURU

Başbakan DEMİREL, TÜRK-İŞ Genel Başkanı ve çalışma arkadaşlarıyla yapılan toplantıyı açarken, şunları söylemiştir :

«Toplantıda işyeri huzurundan başlayarak, çeşitli konuları konuşacağız. Memleketimizin refah ve saadatinin, Türkiye'de huzurun, güvenin

eksiksiz sağlanmasına bağlı olduğunu her Türk vatandaşı bugün biliyor.

Memleketimizde huzur ve güvenin sağlanması, memleketimizin ileriye gitmesi, fukaralıktan kurtulması, en büyük adaletsizlik olan işsizlikten kurtulmasının, devletimizin en önemli meselesi olduğu da kimsenin meçhulu değildir.

REFAHIN DAHA İYİ DAĞILABİLMESİ

Ülkemizin daha iyi refah seviyesine kavuşabilmesi, refahın daha iyi dağılabilmesi ve sosyal adaletin daha iyi sağlanabilmesi sosyal güvenliğin her vatandaşımıza ulaşabilmesi, medeniyetin niteliklerinin, ülkenin her köşesine ulaştırılabilmesi, ancak kalkınma hamlemizin başarıyla yürütülebilmesine bağlıdır. Kalkınma hamlemizin başarıyla yürütülmesinin ilk şartı da budur.

Bu arada, TÜRK-İŞ'in bu zamana kadar, ülkemizin huzur içinde olması için sarfettiği gayretlere müteşekkirim. Her vatanperver ve her milliyetçiye düşen görev memleketimizin iyiliğini, her şeyin üstünde tutmaktır.

TÜRK İŞÇİSİNİN EL EMEĞİ ALIN TERİ

Biz, Türk İşçisinin el emeği ve alın terini daima bu memleketin geleceğinin en önemli şartı, en önemli teminatı saymışızdır. El emeğinin, alın terinin değerini bulması gerektiğini savunmuşuzdur.

İşyeri açmakla, iş imkanı çıkartmak, işsizlikte mücadelelenin baş şartıdır. Açılmış bulunan işyerlerini ayakta tutmak da, keza işsizliği önlemenin yine baş şartıdır. Bu düşüncelerle daima meseleye bakmışızdır. Hükümet programımızda da, çalışan milyonlara onların hukukuna, önem, dikkat ve itina gösterilmiştir. İcra'da da, çalışan milyonlarımıza memleketin imkanları nisbetinde, her türlü itinaı göstermeye yine görev sayıyoruz.

TÜRK-İŞ'le görüşeceğiz. Sayın DENİZCİER'in daha evvel arkadaşlarıyla yapmış bulunduğu nezaket ziyaretinde bize getirmiş bulunduğu bazı konular vardır. Bu konular üzerinde şimdi daha derin bir görüşme imkanı bulduk. Fikirlerini alacağız. İş hayatımızın çalışma hayatımızın değerli liderlerinden ve hükümet olarak bizden talep olunan hususlarda ozami itina ve gayreti, bunları yerine getirmede göstereceğiz.»

ELE ALINACAK KONULAR

Başbakan Süleyman DEMİREL'in, Genel Başkan İbrahim DENİZCİER başkanlığındaki TÜRK-İŞ Yöneticileriyle yaptığı görüşmede ele alınan konular da şunlardır :

— İşsizliğin önlenmesi ve tam istihdama yönelik önlemlerin alınması,

— İşyerlerinde can güvenliğinin sur'atle sağlanması ve bunun üretim artışına etkisi,

— Dayanışma aidatı konusundaki başbakanlık eski genelgesinin iptali,

— KİT'lerin islahı ve işçinin yönetime katılımı konusunun öncelikle ele alınması,

— İşçi - memur ayırımı konusuna çözüm getirilmesi,

EN AZ GEÇİM İNDİRİMİ

— Vergi adaletinin sağlanması ve en az geçim indiriminin asgari ücret düzeyine getirilmesi,

— Tam süre çalışma yasasında gerekli düzenlemenin yapılması,

— Motor sanayiinin kurulmasına devletin destek olması,

— Sosyal içerikli yasaların öncelikle ele alınması,

— Mali sıkıntı içinde bulunan belediyelerde çalışan işçilerin istihkaklarının ödenmesi için devletçe gerekli mali yardımın yapılması,

— Toplu taşıma gerekçesi ile Ankara Belediyesi tarafından müesseselerden alınan ve gırajda bekletilen otobüslerin müesseselere iade edilmesi,

GÜMRÜKLERDEKİ MALLAR

— Maliye Bakanlığınca çıkarılmış bulunan ücret veya maaş dışındaki ödemelerin vergilendirilmesine ilişkin 84 ve 116 numaralı genelgelerin yeniden gözden geçirilmesi,

— Kara-Deniz ve Hava yollarıyla yurt dışından getirilip, gümrük depolarına istif edilmiş, muhtelif malların satılması ve değerlendirilmesi,

— Zonguldak maden işçilerinin, kara yolu işçilerinin, tarım ve orman bakanlığına bağlı işçilerin, devletten alacağı 3 milyar lira civarındaki paranın kısa zamanda ödenebilmesi için kısa zamanda plana bağlanması,

— Üst kademe yöneticilerinin imza yetkililerinden durdurulmasına ilişkin genelgenin iptali.

Öte yandan, TÜRK-İŞ Genel Başkanı İbrahim DENİZCİER, Bursa AP. Milletvekili Mehmet Emin DALKIRAN'ın ölümü dolayısıyla Başbakan DEMİREL'e başsağlığı dileğinde bulunmuştur.

DENİZCİER'İN AÇIKLAMASI

İki saat süren bu toplantıdan sonra bir açılış yapan TÜRK-İŞ Genel Başkanı DENİZCİER Başbakan DEMİREL'e, «Çalışanlar ve ülke sorunlarıyla ilgili görüşlerini intikal ettirdiklerini» bildirmiştir.

TÜRK-İŞ Genel Başkanı DENİZCİER açıklamasında, görüşmede ele alınan konular hakkında da bilgi vermiştir. «İşçi ve memurun vergiden muzdurup olduğunu» Başbakan DEMİREL'e söylediklerini anlatan DENİZCİER, «ilk aşamada, hiç değilse vergi indiriminin asgari ücret düzeyinde sur'atle sağlanması gerektiğini, bunu beklediğimizi ifade ettim» şeklinde konuşmuştur.

«Başbakan DEMİREL'i bu konuda olumlu bir yaklaşım içinde buldularını» da belirten DENİZCİER, DEMİREL'in, «vergi indiriminin 130 milyarlık bir Finansmanı gerektirdiğini, ancak bundan korkmadıklarını, bu konuda verdikleri sözü tutacaklarını açıkladığını» bildirmiştir.

TÜRK-İŞ'in çalışanların ve ülke sorunlarını her iki ayda bir hükümete intikal ettirmesi konusunda Başbakan DEMİREL'e mutabık kaldıklarını da kaydeden DENİZCİER, görüşmede ele alınan onbeş konudan yasa değişikliği gerektirmeyenler için Başbakan DEMİREL'in ilgili Bakanlara talimat verdiğini söylemiştir.

DENİZCİER, bu arada, anarşiye karşı alınacak yeni yasal önlemler konusundaki görüşünün sunulması üzerine, «tasarı taslaklarını inceleyeceklerini ve işçi sorunlarına ters düşen bir durum olursa, bunu hiçbir zaman müsbet karşılamayacaklarını» belirtmiştir.

Başbakan DEMİREL'in başkanlığında Başbakanlıkta yapılan toplantıdan sonra DEMİREL, DENİZCİER, toplantıya katılan Bakanlar ve TÜRK-İŞ Yöneticileri, Anadolu Kulübü'ne giderek, birlik-te vemek vermişlerdir.

TÜRK-İŞ

YÖNETİM

KURULU

ÜYELERİNDEN

BİR GRUP

BAŞBAKAN

VE

HÜKÜMET

ÜYELERİYLE

YAPILAN

SON

TOPLANTIDA

(ALTTA)

Türk kooperatifcilik kongresin'de konuşan Erçelik : “KÖTÜ UYGULAMA, HALKI KOOPERATİFLERDEN SOĞUTTU...”

TÜRK-İŞ Genel Teşkilâtlandırma Sekreteri ve TES-İŞ Federasyonu Genel Başkanı Orhan ERÇELİK, 9. Türk Kooperatifçilik Kongresi'nde yaptığı konuşmada, «Kooperatifçilik, sosyal olduğu kadar ahlaksal bir kuruluş olarak kötü uygulama yüzünden, yayılmaya başladığı günlerden itibaren Türk halkını cndişlendirmiş ve kendinden soğutmuştur.» dedi. Konuşmasında, Emlak Kredi Bankası ve Sosyal Sigortalar Kurumu'nun bugüne değin ancak 74 bin 105 sigortalıya konut kredisi sağlayabildiğine değinen Erçelik, yapı kooperatiflerinin bölgesel birlikler ve üst birlikler şeklinde kendi içinde örgütlenmelerini önerdi.

Kongreye bu konuda bir tebliğ sunan TÜRK-İŞ Genel Teşkilâtlandırma Sekreteri, yapı kooperatiflerine ilişkin sorunlar konusunda şunları söyledi :

«Ekonomik krize paralel olarak güçleşen mesken sahibi olma koşulu, yapı kooperatiflerinin kuruluş amaçlarını geçersiz kılmakta, bu tür kooperatif üyeleri uzun süre huzursuz olmaktadır.

Sorunları şöyle sıralamak mümkündür :

1. Arsa fiyatları ve inşaat malzemeleri fiyatlarındaki hızlı artış nedeniyle kredilerin, konut maliyetini karşılamaktan uzak kalması,
2. Yasa ve yönetmeliklerden doğan kooperatifleşmeyi zorlaştıran hükümlerin varlığı ve karmaşıklığı,
3. Düşük ve orta gelir gurubundaki kredi sahiplerine öncelik tanınmaması,
4. Konut kooperatiflerini, lüks konut yerine sosyal standartlara uygun konut yapımına yöneltici önlemlerin alınması,
5. Konut kooperatiflerinin denetimden kaçmasını önleyecek demokratik bir yapıya kavuşturulacak düzenlemelerin yapılmaması.»

UMUT SEKSEN Lİ YILLARDA...

TÜRK-İŞ dergimizin bu sayı ile sonu sıfırla biten bir yeni on yıla deha başlıyoruz. Önümüzdeki on yılın neler getirecek, neler götüreceğini bugünden, bu günlerden kestirmek bilmek veya ona göre yorum yapmak kehanet olur. Buna rağmen önümüzdeki on yılın geçtiğimiz on yıldan daha iyi olmasını gerektiren sebepler olup olmadığını kısaca araştırmak ve işçi hareketi bakımından önümüzdeki on yılın geçmişe kıyasla nasıl olması gerektiğini düşünmek, düşünebilmek bile yararlı olacaktır.

Yurdumuzda yetmişli yıllar büyük sıkıntıları da peşinden sürüklemiş ve adeta bunalım üzerine bunalımın inşa edildiği yıllar olmuştur. Anarşinin yetmişli yıllarda Türkiyede hızını arttırarak geliştiği ve her gün acımasızca can alıp, kankustuğu yıllar olarak anılacaktır. Anarşinin yanı sıra ekonomik kalkınma hızında görülen gerilemeler, sonunda sıfıra, hatta sıfırın altına düşen kalkınma hızı bakımından da bu yıllar gene acı ile anılacaktır! Enflasyon hızının bir türlü önünün kesilemediği, Türk parasının değerinin giderek düştüğü, somunun büyümeyip, küçüldüğü yıllar olarak da Tarihteki yerini Yetmişli yıllar koruyacaktır. Çalışma barışının daha çok zedelendiği, Barış sözünün gizli bir savaş anla-

mında kullanıldığı yılları Yetmişli yıllar olarak çocukarımıza veya torunlarımıza anlatacağımızı kabul etmeliyiz. Yetmişli yıllar diye adlandırılan Bindokuzü yetmişden başlayıp bindokuzü yetmişdokuza kadar süren bu on yıl içinde yıllara çeşitli adlar konulagelmış-kadın yılı, Çocuk yılı diye adlandırılan bu yıllarda ne garibtir ki istenilen ya da özlünen başarılar elde edilememiştir. Dünya kaynaklı bir kazana Yetmişli yıllarda dönmüş, PETROL KRİZİ bu yıllarda başlamış ve Dünyamızın gelişmiş ülkeleri gelişmekte olan ülkelerinin sırtından ÇİFT POST çıkarmada elhak kendilerine düşeni eksiksiz yapagelmışlerdir. Dahasını söylemek gerekirse açlık ve savaş tehlikesi bu yıllarda daha fazla artagelmıştır. Sıcak veya soğuk hangi cinsten olursa olsun savaş kıskırtıcılığı Barış Sözünün arkasına gizlenerek bu yıllarda yapılmıştır. Karamsar bir onyıllı böylelikle gerilede kalmış bulunuyor!

Seksenli yılları nasıl düşünüyoruz? gelince, Seksenli yıllar DÜNYA'da daha adaletli bir gelir dağılımının yapılacağı şimdiden belli olan yıllar olarak değerlendirilmelidir. Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu ICFTU 1980 - 1990 yılları için yeni bir ekonomik ve sosyal plan hazırlamış ve Hür sendikacılığın güçlenebilmesi için yapılacak çalışmaları bu planın için-

de değerlendirmiştir. Türkiye Seksenli yıllarda Uluslararası Hür sendikacılık Hareketi içinde sesini daha çok duyuran bir çalışma temposu takibedecektir. Genel Başkan Sayın İbrahim DENİZCİER'in ICFTU içi kurulunda görev almış bulunması da üzerinde önemle durulacak bir noktadır. Dünyada gelişmiş ülkelerin Hür sendikacılık hareketine katkılara önümüzdeki On yıl içinde daha olumlu olarak görülebilecektir. Ekmek, Barış ve Hürriyet çabalarının Adaleti de ön plana alarak yoğunlaştırılması beklenmelidir.

Türkiyemiz için ise sekstenli yıllar Vergi adaletinin gerçekleştirileceği, Anarşinin önünün alınacağı, Kalkınma yolunda yeni bir anlayışla ve şevkle çalışmanın gerçekleştirileceği yıllar olarak düşünülmelidir. Bu yıllar Atatürkçü bir düşünce ile Anayasa hakimiyetinin tes-cil edildiği ve OTORİTE boşluğunun giderildiği yıllar olarak değerlendirilecektir. Devletimizin daha da güçleneceği, Çalışanların Milli gelirden payını daha fazla alacağı Kardeş kanının akıtılmayacağı Caddelerinde güler yüzlü insanların mutluluk içinde dolaşacakları bir Türkiye özlemi içinde Seksenli yıllara umutla bakıyoruz. Hür sendikacılık hareketi bu sekstenli yıllarda dahada sorumluluk yükleneyecektir. Önemli nokta da budur.

TÜRK - İŞ'in EĞİTİM VE TEŞKİLATLANMADA KOORDİNASYON TOPLANTISI BURSA'da YAPILDI

ÖZDEMİR : ERÇELİK :

«ÜKEMİZDE, «DİSİPLİN
EĞİTİMDE FIRSAT VE BUNDAN SONRAKİ
İMKÂN EŞİTLİĞİ ÇALIŞMALARIMIZIN
SAĞLANAMAMIŞTIR...» TEMELİ OLACAKTIR...»

TÜRK-İŞ tarafından düzenlenen, «Eğitim ve Teşkilatlanmada Koordinasyon Toplantısı» 25-27 Aralık tarihleri arasında Bursa'da yapıldı.

TÜRK-İŞ'e bağlı federasyon ve sendikaların eğitim ve teşkilatlanma sekreterlerinin yanı sıra, eğitim ve teşkilatlanma uzmanlarının katıldığı toplantıda, eğitim ve teşkilatlanma konusunda ortak hareket yolları önerildi ve konu ile ilgili bildiriler sunuldu.

TÜRK-İŞ Genel Eğitim Sekreteri Kaya Özdemir, Genel Teşkilatlandırma Sekreteri Orhan Erçelik ve TÜRK-İŞ 8 nci Bölge Temsilcisi Kadir Topuz'un açış konuşmaları ile çalışmalarına başlayan «Eğitim ve Teşkilatlanmada Koordinasyon Toplantısı»na sunulan bildirilerde, eğitim ve teşkilatlanmada sendikaların birbirlerine yardımcı olmaları ve eğitimin merkezileştirilmesi konuları üzerinde duruldu.

ÖZDEMİR'İN SÖZLERİ...

Toplantının açılışında bir konuşma yapan Kaya Özdemir, ülkemizde okur-yazarlık oranının yüzde 50 civarında olduğunu belirterek şunları söyledi :

«Ülkemizde, eğitimde fırsat ve imkân eşitliği sağlanamamıştır. TÜRK-İŞ kurulduğu 1952 yılından beri, bu önemli sorun üzerinde ciddiyetle durmuş, haksızlığın ortadan kaldırılması için devamlı girişimlerde bu-

**BURSA'DA
YAPILAN
EĞİTİM
VE
TEŞKİLATLANMADA
KOORDİNASYON
TOPLANTISINDAN
GÖRÜNTÜLER**

**İCFTU - ARO
BÖLGE
GENEL
SEKRETERİ
MATHUR
TOPLANTIDA
KONUŞMASINI
YAPIYOR**

İnmiştir. Bu haksızlık istismar edilerek Türkiye, belli ideolojik amaçlara sürüklenmek istenmektedir.»

ERÇELİK'İN SÖZLERİ...

Daha sonra söz alan TÜRK-İŞ Genel Teşkilâtlandırma Sekreteri Orhan ERÇELİK ise, teşkilâtlanmamış çok büyük işçi kitlesinin bulunduğu dikkati çekecek şunları söyledi :

«TÜRK-İŞ'in 1 milyon 823 bin üyesi bulunduğu halde, sahip olunan bu gücün kullanılmasında aksaklıklar görülmekte, disiplinde eksiklikler olduğu ortaya çıkmaktadır. Disiplin, bundan sonraki çalışmalarımızın temeli olacaktır.»

MATHUR'UN SÖZLERİ...

Öte yandan, yurdumuzu ziyaret etmekte olan, ICFTU'nun Asya Bölge Teşkilâtı (ARO) Genel Sekreteri V. Mathur da toplantının 2 nci günü gelerek bir konuşma yapmıştır. Mathur konuşmasında, Asya'daki teşkilâtlanma güçlüklerine değinerek, Türkiye'nin ARO üyesi ülkeler içinde en güçlü kuruluş olduğunu belirtmiştir.

Mathur ayrıca, kendi ülkesi Hindistan'da çalışan işçilerin ancak yüzde 5'inin grevli, toplu sözleşmeli sendikal haklardan yararlanabildiklerini de sözlerine eklemiştir.

İSTİKLÂL MARŞIMIZ...

Toplantının sonunda, son günlerde bazı kuruluşların «Enternasyonal Marşı»'na duydukları hayranlığı protesto amacıyla «İstiklâl Marşı»'mız söylendi.

Milli Marşımızın, salondaki tüm sendikacılar tarafından büyük bir heyecan ve coşkuyla söylenmesi ile toplantı bitmiş oldu.

**İŞÇİ SAĞLIĞI VE
İŞ GÜVENLİĞİ SEMİNERİ...**

Ayrıca, «Eğitim ve Teşkilâtlanma Koordinasyon Toplantısı»'ndan sonra «İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği» konusunda bir gün süren bir seminer düzenlendi. Seminere, Bursa, Balıkesir ve Çanakkale bölgelerinde faaliyet gösteren 20 sendika temsilcisi katıldı.

Hacettepe Üniversitesi Toplum Hekimliği Kürsüsü Öğretim Görevlisi Dr. Gürbüz Turhan ile, Orta Doğu Teknik Üniversitesi Öğretim Görevlisi ve Çalışma Bakanlığı İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği (İSGÜM) İş Müfettişi Dr. Turgut Artun, işçi sağlığı ve iş güvenliği konularında ders verdiler.

sosyal güvenlik

506 SAYILI KANUNUN UYGULANMAYAN MADDELERİ

OSMAN NURİ TEKMAN
TÜRK-İŞ Sosyal Güvenlik Uzmanı

506 Sayılı Kanun'un «Koruyucu tedbirler alınması» başlığını taşıyan 124 üncü maddesinin «Kurum, sigortalıları, sağlık durumlarını kontrol amacıyla, istediği zaman sağlık muayenelerine tabi tutabileceği gibi, koruyucu hekimlik bakımından gerekli her türlü koruyucu tedbirleri de alabilir» hükmündeki «koruyucu hekimlik bakımından gerekli her türlü koruyucu tedbirleri de alabilir» hükmü ile bahsedilen kanuna 2167 Sayılı Kanun'un 14 üncü maddesi ile eklenen 2 nci maddedeki «Kurum, huzur evleri ile son yardım hastaneleri (şifa yurtları) kurar ve işletir.

Huzur evleri ile son yardım hastanelerinin kuruluşu ve işleyişi ile buralarda barındırılacakların bakımı ve alınacak ücretlerin miktarı ve ödeme usulleri Kurumca hazırlanacak bir Yönetmelikle düzenlenir» hükmünün, yürürlüğe girdiği tarihlerden (506 Sayılı Kanunun 1.3.1965 den, 2167 sayılı Kanunun 11.7.1978 den) bu yana uygulamaya sokulmadığı bir gerçektir.

Bugün, dünyada, koruyucu hekimlikle alınan tedbirler için yapılan masraf tutarının, aynı kimselere koruyucu tedbirlerin alınmaması nedeniyle ortaya çıkan hastalıkları için yapılan masraf tutarından daha az olduğu tesbit edilmiştir. Ayrıca böyle bir uygulama, insan

sağlığına önem verme bakımından, bir başka deyişle «hasta olda tedavi edeyim» görüşünden daha insancıdır.

Huzur evleri ise döner sermaye ile işleyecek bir müessese olduğu halde, bu hususta da uygulamada çıkabilecek aksaklıkları tesbit hususunda bir pilot tö gede bir nüve olarak uygulamaya geçilmediği gibi; yasada bahsedilen yönetmelik dahi, yasanın geçici 4 üncü maddesinin «...ek 2 nci maddesinde belirtilen Yönetmelikler bu Kanunun yayım tarihinden itibaren en geç 3 ay içinde düzenlenir.

Yönetmelikler yürürlüğe girinceye kadar, Sosyal Güvenlik Bakanlığınca çıkarılacak genelgelere göre işlem yapılır» hükmüne ve yasanın yürürlüğe girdiği tarihten bu yana bir buçuk yılı aşkın bir süre geçmesine rağmen hala çıkarılamamıştır.

Bu maddelerin gerektirdiği hizmetlerin biran önce uygulanmasına geçilmesin de sigortalıların beden ve ruh sağlığı bakımından büyük yararı olacaktır.

Bu hususu belirttikten sonra ayrıca, burada belirttiğimiz görüşe uyularak 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun değiştirilmesinde «Hastalık Sigortası»nın da «Sağlık Sigortası» olarak düzeltilmesinin de yerinde olacağı kanaatindeyiz.

sendikalar haberler

TEKSİF BAŞKANLAR KURULU TOPLANDI

TEKSİF BAŞKANLAR KURULUNDA, İŞKOLUNDAKİ SENDİKALARIN DEMOKRATİK KURALLAR İÇİNDE YASAL OLARAK BİRLEŞMESİ VE İŞVERENLERE KARŞI DAHA ETKİN MÜCADELE VERİLMESİ İSTENDİ... TEKSİF BAŞKANLAR KURULU, ÖZEL SEKTÖRDE 80.000 VE SÜMERBANKTA 30.000 İŞÇİ İÇİN SÜRDÜRÜLEN SÖZLEŞME GÖRÜŞMELERİNİN HIZLANDIRILMASINI GÖRÜŞTÜ...

TÜRK-İŞ'e bağlı TEKSİF Sendikasının Ankara'da yapılan Başkanlar Kurulu toplantısı sona ermiş ve daha sonra TEKSİF Genel Merkezince yayınlanan bildiride son günlerin en güncel konusu olan «işkolunda işçilerin sendikal birliği» sorununa değinilmiştir. Özel sektörde ve Sümerbankta toplam 110.000 işçi için sürdürülen sözleşme görüşmelerinde izlenecek ilkelere de yer verilen bildiride, Adana Sümerbank ve Antalya Antbirlik gibi bazı fabrikalarda siyasal nedenlerle işten çıkartılan işçilerin sorunları üzerinde de durulmuştur.

TEKSİF Genel Yönetim Kurulunca yayınlanan bildiri özetle şöyledir :

«TEKSİF Genel Başkanı Şevket YILMAZ'ın bu konuda yaptığı çağrı oybirliğiyle benimsenmiştir. Tekstil işkolunda çalışan toplam 195.000 sigortalı işçinin mutlaka tek bir sendika içinde örgütlenmesi, yani kafa ve kasa birliğinin sağlanması şarttır. Bu nedenle, Genel Başkanımızın çağrısında belirtilen ilkeler doğrultusunda, işkolumuzda

kurulu bütün sendikaların yasal yollarla ve demokratik kurallar içinde kalıcı birliğinin gerçekleştirilmesi için, TEKSİF Genel Yönetim Kurulu gerekli girişimlerde bulunmaya yetkili kılınmıştır.

Genel Başkanımız Şevket YILMAZ'ın çağrısının TRT ve Basın yoluyla kamu oyuna yansımından sonra, özellikle Disk/Tekstil'e bağlı birçok işçi, işyeri ve şubeden gelen kutlama ve destek telgrafları işçi sınıfının birliği açısından cesaret verici bulunmuştur. Ancak, Disk/Tekstil mensupları, her ne kadar bu telgraflarında kendi sendikalarının bölücü, hizipçi, anti-demokratik tutumlarından şikayet etmekte iseler de, Tekstil tabanının Tekstil yönetiminden olan şikayetlerinin bize değil doğrudan doğruya kendi sendikalarına yöneltilmesi gerekmektedir.

TEKSİF Başkanlar Kurulu, özel sektördeki 80.000 ve Sümerbank'taki 30.000, yani toplam 110.000 tekstil işçisi için iki ayrı prosedür halinde yürütülmekte olan toplu sözleşme görüşmelerinin daha da hızlandırılması ve işçi lehine en iyi hakların elde edilmesi için gerekli mücadelenin yürütülmesine karar vermiştir.

Geçtiğimiz yılların aşırı enflasyon ortamında, tekstil işverenlerinin milyarlara varan yüksek kârlar elde ettikleri bir gerçektir. Bu nedenle üyelerimizin alın terlerini sömürmeyi düşünen işverenler varsa, TEKSİF'in böyle bir hevese asla izin vermeyeceğini bilmeleri gerekir. Pahalılığın ezdiği tekstil işçilerini, her iki sektörde de, mutlaka ve en iyi koşullarda yeni sözleşmelere kavuşturmak hepimizin boynunun borcudur. TEKSİF Sendikasının bu kutsal amaç uğruna her türlü mücadeleye hazır olması, her iki sektördeki sözleşmelerin en iyi biçimde gerçekleştirilmesi, bu amaçla gerekirse işverenlere karşı en etkin yasal mücadele yollarına hazır olunması kararlaştırılmıştır.

Geçtiğimiz dönemde, özellikle Adana Sümerbank, Antalya Antbirlik, İzmir Tarih ve Adana Çukobirlik fabrikalarında, siyasal görüş ayrılığı nedeniyle pek çok işçinin işten atıldığı bir gerçektir. Siyasal inancı ne olursa olsun, emeği karşılığında ücret alarak çalışan her işçiye hizmet etmek ve iş güvencesi sağlamak bizim temel görevimizdir.

Bu nedenle, Anayasa ve yasalar çiğnenerek işlerinden atılan işçilerin hakları sonuna kadar korunacaktır. Bu vesile ile, kamu sektörüne yakışsız bir biçimde siyasal ayırım günahını sokan Sümerbank yetkililerini kamu oyunda bir ke-re daha kınıyoruz.»

**ŞEKER-İŞ GENEL
YÖNETİM KURULU
ANKARA'DA TOLANDI**

Genel Başkan
Yaşar DOĞUALP :

**«ANARŞİNİN
TEŞHİSİNDE
BİRLEŞİLMELİ.»**

Konfederasyonumuza bağlı ŞEKER-İŞ Sendikamız Genel Yönetim Kurulu, geçtiğimiz ay içinde Ankara'da toplanmıştır. ŞEKER-İŞ Sendikasının çalışma programı ve Genel Ülke meselelerinin görüşüldüğü toplantı, bir hafta devam etmiştir.

ŞEKER-İŞ Genel Yönetim Kurulu toplantısında bir konuşma yapan, Genel Başkan Yaşar Doğualp,

«Ülkenin en büyük iki sorunu olan anarşi ve enflasyona çare bulmada tüm sorunlu kuruluşların işbirliği yapmaları gerektiğini söylemiş» her yıl, bir önceki yıla göre iki kat artan kârlarını görmezlikten gelen kimselerin 274 ve 275 sayılı yasalarda, kendilerine göre değişiklik özelemleri ile işçi ücretlerinin dondurulması isteklerinin ham hayal olmaktan öteye gitmeyeceği kesinlikle bilinmelidir demiştir.

Doğualp, 1979 yılının bu son toplantısında bir yıllık çalışmaların gözden geçirileceğini, 35 bine yaklaşan sendika üyesi işçinin sabırsızlıkla beklediği 9. dönem işkolu ve işyeri toplu iş sözleşmesinin hazırlık çalışmalarının yapılacağını belirtmiştir.

Tüm sıkıntılarımızın temel kaynağı haline gelmiş olan anarşinin önlenmesi yaşam hakkını anayasadan alan ve anayasa ya yürekten bağlı kuruluşların teşhisti ve tedbirde, ittifak etmeleri ile mümkündür. Temennimiz bunda gecikilmesidir.

Doğualp çözüm bekleyen ikinci önemli konunun ekonomik bunalım olduğunu, petrol fiyatlarının sürekli artmasından kaynaklanan döviz darboğazının, temelden çözümü için üretimin artırılması ve sanayide dışa bağımlılığın alt düzeye indirilmesi gerektiğini söylemiştir

TÜRK-METAL SENDİKASI GENEL MERKEZİ BOMBALANDI

Konfederasyonumuza bağlı TÜRK - METAL Sendikamız Genel Merkezi geçtiğimiz ayın sonlarında, işçi düşmanı, rejim aleyhtarı bazı kişiler tarafından bombalanmıştır.

TÜRK - METAL sendikamıza konan ve geçen gün saatlerinde patlayan bomba, Genel Merkezimizin yanı sıra aynı apartmanda oturan bir çok ailenin maddi zarara uğramasına neden olmuştur. TÜRK-METAL Sendikamız başta olmak üzere, aynı apartmanda bulunan birçok dairenin camlarının ve kapıları paramparça hale gelmiştir.

Olay, TÜRK - İŞ ve Bağlı sendikalarında duyulunca büyük bir nefretle karşılanmıştır.

Olay üzerine, TÜRK - İŞ İcra Kurulu toplanarak, bir bildiri yayınlamış ve olayı şiddetle kınayarak, «Terörün nefes almasına zaman tanınmamalı» demiştir.

TÜRK - METAL Genel Merkezinin bombalanmasından birkaç gün önce ve birer gün ara ile TÜRK - METAL Sendikamız 1 nolu şubesi ile Merkez Şubesi de aynı şekilde, bombalı tecavüze uğramıştır.

TÜRK-İŞ İCRA KURULUNUN BİLDİRİSİ

Olay ile ilgili olarak TÜRK-İŞ İcra Kurulu şu bildiriyi yayınlamıştır :

«Son zamanlarda giderek yoğunlaşan terörist hareketler, kış mevsiminin ağır baskısı, enerji yakıt darlığı vatandaşı tam bunalma noktasına getirmiştir.

Diğer sıkıntılara katlanmak mümkündür. Ancak, can tehlikesi doğuran terörist hareketleri ve anarşinin tırmanışını mutlaka durdurmak gereklidir. Anarşik olayların ülkede ne pahasına olursa olsun, bitirilinceye kadar yapılacak her türlü çalışmanın hiç zaman geçirilmeden hemen başlatılması lâzım geldiğini bir kez daha tekrarlamak ihtiyacı duyuyoruz.

Öncelikle parlamentonun hiç gün ve hatta saat kaybetmeden TBMM'de yapılacak ne varsa, en kısa zamanda yapıp her türlü önlemi almasını ve bu önlemleri uygulamaya koymak suretiyle gücünü göstermesini istiyoruz.

Terörün nefes almasına dahi zaman tanımadan, yakıttan da önce diğer ihtiyaç maddelerinin kıtlığından da önce buna çare bulunacak şekilde bütün güçlerin bu konuya eğilmesini talep ediyoruz.

**TÜRK-İŞ
İCRA
KURULU
OLAYI
TEL'İN
EDEN
BİR
BİLDİRİ
YAYINLADI.**

**TÜRK-İŞ'E
BAĞLI
SENDİKALAR
OLAYI
NEFRETLE
KARŞILADILAR**

sendikalardan haberler...

Yoğunlaşan anarşik olaylar giderek kitle olaylarına dönüşmüştür. Bu arada, gözü dönmüş teröristlerin hedef seçmeden nereye saldıracakları bilinmeden bir takım kurbanlar verilmeğe başlanılmıştır.

Konfederasyonumuza bağlı teşkilâtlara ve özellikle Türk Metal Sendikamıza yönelik şiddet hareketleri ve buna ilâveten silahlı bombalı saldırılar sonucu hergün yeni yeni canlara kıyılmaktadır. Bunları büyük tepki ve nefretle kınıyoruz.

Türk Metal Sendikamız yasalara saygılı, millet ve devlet bütünlüğüne saygılı, bugüne kadar yaptığı çalışmaları ile bu saygısını açıkça göstermiş bir kuruluştur. Onlara yapılan saldırı birliğimize, bütünlüğümüze yapılan saldırıdır. Hem TÜRK-İŞ topluluğuna hem de diğer vatandaşlarımıza yapılan bütün saldırıları tekrar kınıyor ve tüm ilgilileri süratle göreve davet ediyoruz.»

ÖZBEK'İN SÖZLERİ

Öte yandan, bir demeç veren TÜRK - METAL sendikası genel başkanı Mustafa ÖZBEK, Devleti yıkmak, Milleti bölüp parçalamak isteyen vatan hainlerinin TÜRK - METAL sendikasını hedef seçmelerinin bir tesadüf sayılamıyacağını belirterek şöyle demiştir.

«Sapık ideolojilerin uşaklığını yaparak sendikacılığı kirli ve hain emelleri için kullanan bu alçaklar, milletimizi kana ve mateme boğan anarşi ve teröre karışmamızı düşlüyorlarsa yanılmışlardır.

Biz, TÜRK-İŞ'e bağlı bir sendika olarak yasalardan dışına asla çıkmayız. Ayrıca, üçbüçük sokak eşkiyasının tahriklerine de kapılmayız. Ancak, böylece kahpece saldırılardan da yılmaz, temsil ettiğimiz yiğit işçilerimizin hak ve hukuklarının alınması ve savunulması yolundaki kutsal davamızdan da dönemeyiz.»

TGS GENEL YÖNETİM KURULU ANKARA'DA TOPLANDI

KURTBÖKE :
«SENDİKAL
SORUNLARI
SİYASAL

**SORUNLARDAN
SOYUTLAMAYA
İMKAN
YOKTUR.»**

DEDİ

TÜRK-İŞ'e bağlı Türkiye Gazeteciler Sendikası (TGS) Genel Yönetim Kurulu, Genel Başkan Oktay KURTBÖKE'nin Başkanlığında, TÜRK-İŞ Genel Merkezinde toplanmıştır.

Türkiye Gazeteciler Sendikası Genel Yönetim Kurulunu bir konuşma ile açan Genel Başkan Oktay KURTBÖKE, Türkiye'de basın sendikacılığını genel sendikal sorunlardan ve sendikal sorunları da ülkenin ve dünyanın siyasal ve sosyal sorunlarından soyutlamağa imkân olmadığını söylemiştir.

TGS Genel Başkanı Oktay KURTBÖKE, içinde yaşadığımız

ortamın gerçekçi bir haritasını çizemediğimiz takdirde, gidilecek yolda saptanabileceğini ve taleplerin soyutlaştırılabilmesine işaret ederek özetle şöyle konuşmuştur :

«Türkiye ekonomisinin dar boğazında ortalama yüzde 70 dolayında süregelen enflasyon, emekçilerin yaşamını baskı altına almış zaten bozuk olan gelir dengesini sermaye sınıfları hesabını bütünü bozmuştur.

Vergi yükünün dağılımında da aynı denge bozukluğu sürmektedir. 18 yıl önce çıkarılan gelir vergisi kanununun vergi dilimlerine göre, önümüzde Toplu Sözleşmeli ücret alan bir

emekçi, 1961 yılının en yüksek gelir düzeyindeki serbest meslek sahibi oranında vergi ödemektedir. Oysa, 1961'in en yüksek gelir düzeyindeki serbest meslek geliri bugün ulaştığı aşırı düzeye karşın yine 1961 yılındaki oranda vergi ödemektedir. Özetle, emekle, sermaye aynı vergi dilimi içindedir.»

Oktay KURTBÖKE, daha sonra, ülke ekonomisinin başka kesimlerinde görülen tekelleşme eğilimlerinin hızının basın kesiminde daha da yükseleceğini bildirerek, şöyle devam etmiştir :

«Bugün Türkiye yaşamında, baskı, dağıtım, yayın kesimlerinde büyük tekellerin gücü gün geçtikçe artmaktadır. Bu dışında :

a — Basın özgürlüğü açısından tehlikelidir,

b — Sendikacılığın etkinlik alanını daraltmaktadır,

c — Emekçi haklarının korunmasını ülke çapında çıkmaza sokmaktadır.

Bu durumda, TGS, emekçi bilincinin ışığında yol ve yöntemlerini saptamak zorundadır.»

ESKİŞEHİR DEMİRYOLU İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL KURULU YAPILDI

DYF-İŞ'i oluşturan kuruluşlardan Eskişehir Demiryolu İşçileri Sendikası'nın 17. Genel Kurulu'nda Muhittin YILMAZ Başkanlığa, Osman ERMEZ Genel Sekreterliğe, Refik ERBAS ise mali sekreterliğe yeniden seçildiler. Muhittin YILMAZ, tekrar göreve getirilmiş olmalarından dolayı duydukları mutluluğu açıklarken, «Bu dönem de yapacağımız çalışmalarla bize gösterilen güvene layık olmaya çalışacağız.» dedi ve şunları söyledi: «Genel Kurulumuz, demiryolu işçilerinin Eskişehir'de de birlik ve bütünlük içinde olmalarının güzel bir örneğini verdi. Bundan böyle de bu birliği daha çok pekiştirmek başta gelen ilkimiz olacaktır. Çeşitli sendikal hizmetlerimizin yanı sıra, Eskişehir'in en merkezi yeri Göksu alanında yapımı süren yeni sendika merkezimizi en yakın bir gelecekte hizmete sokmak, yeni çalışma dönemi-mizin sonuçlandırmaya kararlı olduğumuz işleri arasında gelmektedir.»

AFYON DEMİRYOLU İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL KURULU YAPILDI

DYF-İŞ'i oluşturan kuruluşların genel kurulları sürmektedir. Son olarak yapılan Afyon Demiryolu İşçileri Sendikası'nın 17. Genel Kurulu'nda Ali KANLI başkanlığa, Nurettin TUTKUN mali sekreterliğe yeniden seçildi. Genel Sekreterliğe ise Yılmaz DUMAN yerine Orhan Talipoğlu getirildi. Ali KANLI, yeniden seçilmiş olaktan mutluluk duyduklarını belirleyerek «Genel Kurulda, özellikle işyeri sorunlarımızın çözümünü yolunda yapılan önerilerin titizlikle takipçisi olacağız.» dedikten sonra şöyle konuştu: «Toplu sözleşme döneminin en güzel sözleşmelerinden birisini yaptığımız halde, Genel Başkanımız Sayın Şerafettin AKOVA'nın söylediği gibi, ülkemizin içinde bulunduğu anarşik olaylardan ve piyasadaki istikrarsızlıktan dolayı, mutluluk duyamıyoruz. Dilek ve temennimiz yeni yılda ülkemizde can ve mal güvenliğinin sağlanması ve toplu sözleşmelerle sağladığımız hakların kaybolmamasıdır.»

TARIM-İŞ SENDİKASININ TARIM, ORMAN VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI İŞYERLERİNDE BÜYÜK SÖZLEŞMELERİ BAŞLIYOR

Konfederasyonumuza Bağlı (Türkiye Orman, Toprak, Su, Tarım ve Tarım Sanayii İşçileri) (TARIM-İŞ) ile Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Orman Bakanlığı ile Köy İşleri ve Kooperatifler Bakanlığına bağlı 1456 İşyerinde, onbinlerce üye işçiyi kapsayan Toplu İş Sözleşmeleri müzakereleri, bu yılın Mart ayı itibarıyla başlatılacaktır.

Tarım-İŞ'in Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nda kesinleşen ve sözleşmesi başlayacak olan Genel Müdürlükler ve bu Genel Müdürlüklere bağlı işyerleri şöyledir:

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Veteriner İşleri Genel Müdürlüğüne bağlı 540 işyeri, Sun'î Tab'î Tohumlama ve Nesil Kontrolü Genel Müdürlüğü ve bağlı 214 işyeri Ziraat İşleri Genel Müdürlüğü ve bağlı 167 işyeri, Araştırma Genel Müdürlüğü ve bağlı 22 işyeri, Ziraat Mücadele Genel Müdürlüğüne bağlı 39 işyeri, Su Ürünleri Genel Müdürlüğüne bağlı 4 işyeri, Pamuk İşleri Genel Müdürlüğüne bağlı 5 işyeri Gıda İşleri Genel Müdürlüğüne bağlı 4 işyeri, Meyve Sebze İşleri Genel Müdürlüğüne bağlı 5 işyeri, Hayvancılık Geliştirme Genel Müdürlüğüne bağlı 5 işyeri, Kırsal Kalkınma Proje Müdürlüğüne bağlı 2 işyeri olmak üzere, toplam 1004 işyerini kapsamaktadır.

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığına bağlı yukarıda adı geçen Genel Müdürlüklerden bazı işyerleri ile ilgili yetki uyuşmazlıkları ise sürmektedir. Kısa bir süre sonra, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının öteki ünitelerinde de yetkiyi kazandığı takdirde Tarım-İŞ'in Bakanlıktaki tüm işyerleri ile Toplu Sözleşme Müzakerelerini sürdüreceğine muhakkak nazarı ile bakılmaktadır.

Denizcier'in Yeni Yıl Mesajı

TÜRK-İŞ Genel Başkanı İbrahim Denizcier, yayınladığı yeni yıl mesajında çeşitli ülke sorunlarına değinmiş, 1980'lerin ilk yılında ülkemizin özlemi duyulan esenliğe ulaşması dileğinde bulunmuş ve şunları söylemiştir :

«Son bir kaç yılda olduğu gibi, 1980 yılına da maalesef yine anarşi belâsının ağırlığı ile giriyoruz. Geride bıraktığımız 1979 yılı içinde arka arkaya cereyan eden olaylarda uğranılan can ve mal kayıpları, içimizde derin bir acı bırakmıştır. Yeni yıla bu acılarla, bu kayıplarla giriyoruz. Kaybettiklerimizi geri getirmenin imkânı yoktur. Fakat daha fazla kayba da tahammülümüz kalmamıştır.

Asayişin sağlanması ve ekonomik sıkıntıların giderilmesinde, önemli gelişmelerin kaydedileceğine inandığımız 1980'lerin bu ilk yılında, özellikle parlamentomuzun, kendileri için ilk görev saydığımız bu iki sorunun halli yolunda bilinen en iyiyi ve yapılabilen en güzeli ortaya koyarak bu vatan ve millet hizmetine koşması zoruridir.

Parlamentoda bulunmaları, demokrasiyi korumak ve geliştirmek gerekçesine dayalı olanlar bu nedenle ettikleri sadakat yeminine noksansız uymalı ve bu günlerde o anayasal yemin metnini tekrar tekrar okumalıdır.

Zira, Anayasamızda belirttiği üzere, demokrasimizin korunması başta parlamentonun ve onun ayrılmaz parçası olan siyasi partile-

rimizin ilk görevidir. Bu görev, tüm icaplarıyla en iyi şekilde yapılmalı, olağanüstü şartlar içinde bulunduğumuz unutulmadan sağ ve sol çekişmesine kapılmadan olayların üstüne gidilmelidir. Tüm aydınlar ve anayasal kuruluşlar bu konuda elele vermelidir.

Asırlarca, hür yaşamış Büyük Türk Milleti köleliğin, diktanın ve demokrasi dışı tüm yönetimlerin karşısındadır ve karşı olduğunu tarih boyu göstermiştir. Türk insanının yapısı budur. Bu yapıya ve bu anlayışa sahip bir milletin fertleri olarak, devletçe ve ulusça, ülkemize ve canımıza kasteden anarşiyi mihrakında boğmak için bizi aynı cephede birleşmeye iten nedenler, bugün fazlasıyla mevcuttur.

EKONOMİK ANARŞİ...

Örgütlenmiş anarşinin ve terörün rahatlıkla at oynattığı ülkemizde, bir başka önemli sorun, çalışanları her geçen gün daha fazla ezen ekonomik anarşidir. Denetim dışı kalan bazı çıkar sahiplerinin de bu ekonomik anarşiden fazlasıyla yararlandıkları ortadadır. İşçiyi, memuru, emekliyi, dul ve yetimleri ve dar gelirli hor gören bu aşırı fiyat artışları, ülkenin sıkıntılarını tahammül edilmezliğe itmektedir.

Bazı malların darlığını çekmek, bazı sıkıntılardan bir an önce kurtulabilme ümidini getiriyorsa, sıkıntılar çekilmeye değer olur. Oysa,

Ülkemizde böyle olmamış ve katlandığımız her sıkıntı bu sıkıntıların daha da yoğunlaşması karşısında adeta anlamını yitirmiştir.

Böylelikle son yıllarda çektiğimiz sıkıntı lara, darlığa, yokluklara sanki yeni yeni sıkın tılar için katlanıyormuşuz durumu ortaya çık- makta, düzelmesi beklenen sorunlar aksine a- ğırlaşmaktadır.

Ekonomik alandaki anarşinin önlenmesi, devletin ve yerel yönetimlerin başta gelen gö- revlerindendir. Üretilen bir malın maliyeti ile satış fiyatı arasındaki büyük kâr farkları, res- mi denetim ve gözetim altına alınmadıkça, ulusal çıkarların gerçekleştirilmesi mümkün olamaz. Siyasi bunalımlardan ve terörün ya- rattığı dumanlı havadan faydalanmak isteyen haksız kazanç sahiplerine ve piyasa vurgun- cularına fırsat verilmemelidir.

TÜRK-İŞ'İN KAMPANYASI...

Hatıralarına saygılı, ilkelerine bağlı oldu- ğumuz Büyük Atatürk'ün 100 üncü doğum yıl- dönümüne yaklaştığımız 1980'lerin ilk yılında başlatılacak olan, «demokrasiye ve Atatürk il- kelerine saygı kampanyası»nın TÜRK-İŞ ta- rafından başlatılacağını belirtirken, demokra- siye yürekten bağlı gerçek vatanseverleri, par- lamentoda temsil edilen siyasi partileri, tüm aydınları, gerçek anayasal kuruluşları bu kam- panyaya davet ediyoruz. Demokrasiyi korumak

**ARA SEÇİMLERDE DEMOKRASİYE
İNANÇ VE BAĞLILIĞINI
YENİLEYEN TÜRK MİLLETİ VE
TÜRK İŞÇİSİ BU İNANCI
DOĞRULTUSUNDA DEMOKRATİK
REJİMİ TÜM GEREKLERİYLE
YAŞATMAYA KARARLIDIR.**

**TÜRK-İŞ, «DEMOKRASİYE VE
ATATÜRK İLKELERİNE SAYGI
KAMPANYASI»'NI BU YIL
BAŞLATIYOR.**

**VATANDAŞI EVİNDE, YOLUNDA
VE İŞİNDE TEDİRGİN EDEN
ÖRGÜTLENMİŞ ANARŞİNİN AMACI,
DEVLETİN GÜCÜNÜ KIRMAK VE
DEMOKRASİYİ YOK ETMEKTİR.**

**ÜLKEYİ EKONOMİK ANARŞİDEN
KURTARMAK DA, DEVLETİN VE
YEREL YÖNETİMLERİN BAŞTA
GELEN GÖREVIDİR.**

ve Atatürk ilkelerini yaşatma yolunda alınacak her karar, süratle uygulamaya konulacak ve böylelikle zedelenmiş Türk demokrasisi yeniden sağlığına kavuşmuş olacaktır.

Bu çalışmalar yapılırken, Atatürk'ün arka- sına gizlenip, açıktan demokrasi düşmanlığı yapanlara ve Atatürkçülüğün aleyhinde bulu- nanlara izin verilmeyecektir.

YURTDIŞINDAKİ İŞÇİLERİMİZ...

Yeni yıla girerken, yıllarca yurt özlemi çe- ken yabancı ülkelerdeki işçilerimizin sorunları karşısında da kayıtsız kalmadığımızı belirtmek istiyorum.

Bugüne kadar, yurtdışındaki işçi kardeş- lerimizin hangi sorunları hal yoluna girmişse, bunların tümünde TÜRK-İŞ'in çabası ve imzası vardır. Bugünden sonra da böyle olacaktır...

Yurt dışındaki işçilerimizin ele alınıp da bugüne kadar uygulamaya konmamış bazı hak- larının verilmesi konusunda gerekli yasal dü- zenlemelerin bu yasama döneminde çıkarıl- masına TÜRK-İŞ olarak azimli ve kararlıyız. Parlamentoyu ve siyasi partileri bu konuda görev yapmaya zorlayacak ve sonuç alınınca- yadek bu çalışmalarımızı sürdüreceğiz.

Emeğini kendi refahı kadar, yurt kalkınma- sı için de cömertçe harcayan yurtdışındaki iş- çilerimiz bundan sonra da her davalarında yanlarında TÜRK-İŞ'i bulacaklardır.»

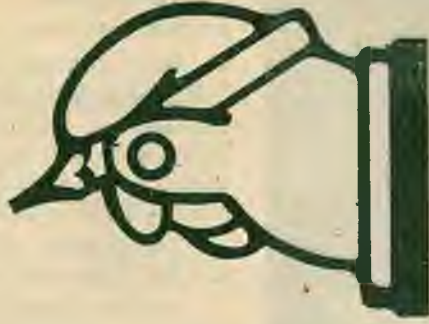
Gümrük ve Tekel Bakanı Ahmet Çakmak Türk - İş'i Ziyaret etti...

Gümrük ve Tekel Bakanı Ahmet ÇAKMAK, TÜRK-İŞ Genel Merkezini ziyaret ederek, Genel Başkan İbrahim DENİZCİER ve İcra Kurulu üyeleri ile görüştü.

Fotoğrafta, Konfederasyonumuzu ziyaret eden Gümrük ve Tekel Bakanı Ahmet ÇAKMAK, Genel Başkan İbrahim DENİZCİER, Genel Teşkilâtlandırma Sekreteri Orhan ERÇELİK ve Likat-İş Sendikası Genel Başkanı Ahmet KURT görülüyor.

TÜRK-METAL SENDİKASI İLE MKE ARASINDA TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİ İMZALANDI

TÜRK-METAL Sendikamız ile Makine Kimya Endüstrisi Kurumu (MKE) arasında toplu iş sözleşmesi görüşmeleri anlaşmayla sonuçlanmış, 15 bin civarında işçiyi kapsayan toplu iş sözleşmesi imzalanmıştır.

Sanayi ve Teknoloji Bakanı Nuri BAYAR ile MKE Kurumu Genel Müdürü ve Sendika yöneticileri arasında, sözleşmeyle ilgili olarak yapılan görüşmeler de her iki taraf iyi anlayışını ortaya koymuştur.

Daha sonra teknik kadrolar tarafından yürütülen sözleşme görüşmeleri anlaşmayla sonuçlanmıştır.

TÜRK-METAL Sendikası Genel Başkanı Mustafa ÖZBEK, sözleşme ile ilgili olarak yaptığı basın toplantısında, «İmzalanan Toplu Sözleşmeyle işçilerin günlük ücretlerine birinci yıl saatte 31, ikinci yıl da saatte 31 lira zam alındığını» bildirmiştir.

Mustafa ÖZBEK basın toplantısında alınan haklarla ilgili şunları söylemiştir :

«Yapılan Sözleşme ile, işçilerimizin ücretlerine birinci yıl saatte 31, ikinci yıl ise 31,— Lira zam sağlanmıştır. Ayrıca,

Kurumda geçen her fiili hizmet yılı için saatte 50 kuruş (Emek Zammı) verilecektir. Mesela, 10 yıl çalışan bir işçinin saat ücretine 5,—, 20 yıl çalışanın ise 10,— lira ilave edilecektir. Derece ve kademe ayarlaması yoluyla da işçilerimizin saat ücretlerine ortalama 160 Kuruş zam yapılacaktır. İkramiyeler Birinci yıl 5, ikinci yıl için 6

maaş tutarında olacaktır. Ayda net 2000,— Lira yakacak, 500,— lira net aile ve günde net 45,— Lira da vasıta yardımı yapılacaktır. Yılda 4000,— Lira net izin, Ramazan ve Kurban bayramlarında ise net 5'er bin lira bayram harçlığı verilecektir. Kıdem tazminatı 50 gün üzerinden hesap edilecek, tahsil durumlarına göre ayda 100, 200 ve 400 lira net çocuk parası ödenecektir. Bu arada, Kurum, her işçiye 40.000,— Lira «Mesken yardımı» yapacaktır. Çalışma saatleri haftada 45,5 saat olacak, Cumartesi günleri de işçilerimiz dinleneceklerdir. Diğer sosyal yardımlarda da yüzde 200'e ulaşan artışlar sağlanmıştır.

Milli bir görev yapan MKE işçilerimiz, sağlanan bu haklarla, günümüzün şartları içinde biraz daha rahat yaşama ve çalışma imkânına kavuşacak, daha büyük bir şevkle işveriminin artması yolunda elinden geleni yapacaktır. Sözleşmenin ülkeye ve MKE'nin yiğit işçilerine hayırlı - uğurlu olmasını yüce Tanrıdan dilerim.»

HAVA-İŞ UYUŞMAZLIĞI SÜRÜYOR

Türkiye Sivil Havacılık Sendikası (HAVA-İŞ) ile Türk Hava Yolları A.O. arasındaki toplu iş sözleşmesi müzakerelerinde, henüz bir anlaşma sağlanamamıştır.

Bir soru üzerine, anlaşmazlığın 96 esas maddede olduğunu açıklayan Hava-İş Sendikası Ankara Şubesi Başkanı Nurettin ALBAYRAK, şu bilgiyi vermiştir :

«Türkiye Sivil Havacılık Sendikası (HAVA-İŞ) ile THY Genel Müdürlüğü arasında, 23 Ekim 1979 tarihinde başlattığımız toplu iş sözleşmesi müzakerelerinde, henüz bir anlaşma zemini sağlanamamıştır.

Birinci dönem işkolu ve sekizinci dönem işyeri sözleşmesini kapsayan bu müzakerelerde anlaşmaya varılamaması nedeniyle 8 Kasım 1979 günü, uyuşmazlık zaptı tutulmuştur. Uyuşmazlık, 96 esas ve 6 geçici maddeyle ilgilendirmektedir.

Bu durum karşısında oluşturulan uzlaştırma kurulu başkanlığına, her iki taraf, Rafet ÖZDEMİR'i seçmiş bulunmaktadır.

Bu konudaki görüşmelere, Ankara'da devam edilmektedir.»

ÇİMSE - İŞ İLE MARDİN ÇİMENTO FABRİKASI ARASINDA SÖZLEŞME İMZALANDI

Konfederasyonumuz üyesi ÇİMSE-İŞ Sendikamızla, bu sendikamızın üyesi olan 351 üye adına, Mardin Çimento Fabrikası ile Toplu İş Sözleşmesi imzalanmıştır.

ÇİMSE-İŞ'in üyelerini kapsayan ve iki yıl geçerli olan toplu iş sözleşmesinin imzalanması ile işçilere şu haklar sağlanmıştır.

« I. Yıl Saat Ücrete 26.— TL.

II. Yıl Saat Ücrete 26.— TL.

Her yıl Toplam 200 günlük tutarında ikramiye. Ayrıca her kıdem yılı için 30 kuruş.

Yemek parası I. Yıl 35.— TL. 2. Yıl 40.— TL.

Yakacak Yardımı Her Yıl : 7.000.— TL.

Heryıl İzin Parası : 4.000.— TL.

Giyecek Yardımı heryıl : Metresi 900.— TL. den 2.80 cm. Kumaş ve 2.000.— TL.. dikiş parası Ayrıca yılda iki takım bir yazlık bir kışlık iş elbisesi, 3 yıl mialtı Deri ceket ve Altı ayda bir çift 1.000.— TL.'lık ayakkabı.

Tahsil parası yılda : İlkokul 1.000.— TL. Orta Lise 1750.— TL. Yüksek Okul : 2.000.— TL.

Evlenme Yardımı : 60 günlük yevmiyesi kadar.

Doğum arYdımı : 1.500.— TL.

Defin Yardımı : 70 Günlük yevmiyesi kadar.

İşkazası ile Ölüm : 70 yevmiye ayrıca 100.000.— TL.

Paketlemede çalışanlara satılan çimentonun her ton başına 80 Kr. yıpranma (Toz) primi,

10 Ton çimento yardımı (Yıl içinde taksitle ödenmek üzere)

Kıdemli işçiliği teşvik parası :

1 — 5 yıl kıdeme 35 günlük

5 — 10 yıl kıdeme 45 günlük

10 — 15 yıl kıdeme 50 günlük

15 — 20 yıl kıdeme 55 günlük

20 — 25 yıl kıdeme 75 günlük

25 — 30 yıl kıdeme 100 günlük

ücretleri tutarında hak alınmıştır.

Kıdem Tazminatları :

Kendi ayrılırsa 30 gün, işveren çıkarırsa, 40 gün, Emeklilikte 40 gün ve askere giderse 35 gün üzerinden kıdem tazminatı.

Çocuk zammı : Devlet memurlarına ödenen miktar üzerinden ilkökul ve daha küçüklere 100.— Orta, Lise 200.— TL.»

BES-İŞ SENDİKASI NAZİLLİ BELEDİYE İŞYERİNDE ÖRGÜTLENDİ, SOMA'DA YENİ SÖZLEŞME İMZALANDI.

TEKSİF, ÖZEL SEKTÖRDEKİ 54 BİN ÜYESİ İÇİN REKOR SÖZLEŞME İMZALADI

8. DÖNEM TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİ PARASAL HAKLARDA BRÜT OLARAK YÜZDE 400 ARTIŞ GÖSTERİYOR.

TEKSİF Sendikası, özel sektörde çalışan 54 bin üyesi için 8. Dönem Toplu İş Sözleşmesini tamamlamıştır. TEKSİF Genel Merkezinden yapılan açıklamaya göre, eski sözleşmeye oranla parasal haklarda brüt olarak yaklaşık % 400 artış sağlanmıştır.

TEKSİF ile Türkiye Tekstil Sanayii İşverenleri Sendikası arasında imzalanan 8. Dönem sözleşme, işçi ücretlerine iki yılda 400 TL. zam getirmektedir. İkramiye ve diğer sosyal yardımlar da yüksek oranda artırılmıştır. Sözleşme döneminin ilk dört ayına ilişkin birikmiş farklar, her üye için yaklaşık 50 bin lirayı bulmaktadır.

Bilindiği gibi, sanayii dalları içinde en ziyade emek - yoğun işkolu olan tekstil işkolunda, işçilik payının maliyet içindeki oranı diğer işkollarına göre çok daha yüksek olmasına rağmen, işçi sayısının çokluğu nedeniyle bütün dünyada münferit işçi ücretleri genel ortalamaya göre düşük durumdadır. Buna karşılık, örneğin metalürji, petrokimya vs. gibi teknoloji - yoğun işkollarında maliyet içinde işçilik payı nisbeten az olmasına rağmen işkolunun yüksek kârlılığı ve bu kârın nisbeten az sayıdaki işçiye dağıtılması nedeniyle işçi ücretleri genel ortalamanın üstünde olmaktadır. Bu bakımdan, bütün dünyada tekstil işkolu ücret düzeyi açısın-

dan «talihsiz» sayılmaktadır. Nitekim, Uluslararası Çalışma Örgütü ILO'nun istatistiklerine göre, Avrupa İtibariyle, tekstildeki işçi ücretleri, imalat sanayindeki işçi ücretleri genel ortalamasının ancak % 60 civarındadır. Avrupa'da % 60 olan bu oran, ülkemizde hiç bir zaman % 70 in altına düşmemiştir. TEKSİF'in imzaladığı son sözleşmeyle de bu oranın % 90'a yaklaştığı hesaplanmıştır.

Dünyada tekstil sanayiinin genel bunalımı içinde, TEKSİF'in yeni sözleşmeyle işçi ücretlerini imalat sanayii genel ortalamasının % 90'ı gibi yüksek bir rakama ulaştırması, son yılların rekoru olarak kabul edilmiştir. Bu konuyu inceleyen Uluslararası Tekstil, Giyim ve Deri İşçileri Federasyonu ITGLWF, TEKSİF'in son sözleşmeyle vardığı sonucu bütün dünyadaki üye sendikalara duyumuş, aynı yüksek oranın dünya ölçeğinde emsal kabul edilmesini istemiştir.

TEKSİF Genel Başkanı ŞEVKET YILMAZ, özel sektörde elde edilen bu başarıdan sonra, şimdi sıranın devlet sektöründeki işçileri kurtarmaya geldiğini açıklamıştır. TEKSİF Genel Başkanının açıklamasına göre, tekstilde devlet sektörünü temsil eden Sümerbank fabrikalarında çalışan 30.000 işçi için de sözleşme görüşmeleri başlamıştır.

Türkiye Belediye ve Genel Hizmetler İşçileri Sendikası (BES-İŞ), DİSK'e bağlı Genel-İş sendikasının bulunduğu Nazilli belediye işyerinde örgütlenmiş ve yeni şubesini kurmuştur.

Bu arada Soma belediye işyerinde yeni sözleşme imzalanmıştır.

BES-İŞ Genel Başkanı Çetin GÖÇER, Nazilli Belediye işyerinde 300'e yakın işçinin bulunduğunu belirtmiş : «Bu işyerinde işçiler uzun süredir DİSK'e bağlı GENEL-İŞ'in ideolojik ve siyasal tavrından şikayetçiydi.. Nitekim, bir kaç gün önce istifa ederek BES-İŞ'in yeni şub-

besini kurdular ve işyerinde çoğunluğu üye kaydettiler» demiştir.

BES-İŞ'de örgütlenen işçiler, şube başkanlığına Fikri İNAN'ı getirmişlerdir.

Öte yandan Soma belediye işyerinde yeni imzalanan toplu sözleşmeyle BES-İŞ, işçilerin ücretlerine seyyanen 150 - 200 lira ücret zammı, 1000 liralık ile 500 lira arasında sorumluluk zammı, her ay net 750 lira yacak yardımı ve günde 50 lira yemek bedeliyle çeşitli sosyal haklar sağlamıştır. Soma'daki sözleşmeyi belediye başkanı Ahmet BALDIR imzalamıştır.

YARGITAY KARARLARI

TOPLU SÖZLEŞME DÖNEMİNDE İŞ BAĞITI DEVAM ETMEYEN İŞÇİ, BU SÖZLEŞME HÜKÜMLERİNDEN YARARLANAMAZ

YARGITAY HUKUK GENEL KURULU :

E. 1977/9-399

K. 1979/82

T. 2.2.1979

ÖZET : Bir toplu iş sözleşmesi döneminde iş bağıtı devam etmeyen işçinin, bu döneme ilişkin sözleşme hükümlerinden yararlandırılmasına olanak yoktur. (275 s.Y.m. 3)

DAVA : Taraflar arasındaki eksik ödenen kıdem tazminatı davasından dolayı yapılan yargılama sonunda; Zonguldak 3. İş Mahkemesi'nce davanın kabulüne dair verilen 11.6.1976 gün ve 975/257 - 931 sayılı kararın incelenmesi, davalı kurum tarafından istenilmesi üzerine,

Yargıtay 9. Hukuk Dairesi'nin 13.9.1976 gün ve 1976/13395 - 17833 sayılı ilâmı :

(... 6. dönem toplu iş sözleşmesinin geçici 1. maddesine göre, davacının 1.10.1974 tarihinde hizmet akdi devam etmediğinden, 6. dönem sözleşmede olduğundan, 6. dönem sözleşmede sayılan haklardan yararlanma olanağı yoktur...) gerekçesiyle bozularak dosya yerine geri çevrilmeyle, yeniden yapılan yargılama sonunda; mahkeme-

ce önceki kararda direnilmiştir.

Hukuk Genel Kurulu'na incelenerek direnme kararının süresinde temyiz edildiği anlaşıldıktan ve dosyadaki kâğıtlar okunduktan sonra gereği görüldü :

KARAR : Tarafların karşılıklı iddia ve savunmalarına, dosyadaki kâğıtlara, dayandığı gerekçeleri nedenlere göre, Hukuk Genel Kurulu'na da benimsenen Özel Daire bozma kararına uymak gerekirken, önceki kararda direnilmesi, usul ve yasaya aykırıdır. Bu nedenle direnme kararı bozulmalıdır.

SONUÇ : Temyiz itirazlarının kabulü ile, direnme kararının özel daire bozma kararında gösterilen sebeplerden dolayı BOZULMASINA oybirliğiyle karar verildi.

SİGORTALININ İŞYERİNDE İNTİHARI DA İŞ KAZASI SAYILIR

YARGITAY ONUNCU
HUKUK DAİRESİ :

E. 1978/8413

K. 1979/2759

T. 29.3.1979

ÖZET : İşyerinde bulunduğu sırada, sigortalıyı hemen ya da sonradan bedensel veya ruhsal bozukluğa uğratan olay, başka hiçbir koşul aranmaksızın «iş kazası» kapsamına girer. Ayrıca, sigortalının işyerinde kendini öldürmesi de «iş kazası» sayılır. (506 s.Y.m. 11, 110)

DAVA : Davacılar, murislerinin ölümüne sebebiyet veren olayın iş kazası olduğunun tesbitine karar verilmesini istemişlerdir.

Mahkeme, davanın reddine karar vermiştir.

Hükmün, taraflar avukatlarıncaya temyiz edilmesi üzerinde, temyiz isteklerinin süresinde olduğu anlaşıldıktan ve dosyadaki kâğıtlar okunduktan sonra, işin gereği düşünüldü ve aşağıda karar tespit edildi :

KARAR : 1 — Mahkemece, davalı Kurum'un savunması gibi, davanın reddine karar verildiği ve hükmünde, davalı yönünden herhangi bir yasaya aykırılık da söz konusu olmadığı, şu hali ile temyiz yoluna başvurulmada davalı için hukuki yarar bulunmadığı cihetle, davalı Kurum'un temyiz isteminin reddi gerekir.

2 — Davacıların temyizine gelince :

Davacılar; murisleri sigortalı E'nin, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu bakımından «iş kazası» sayılan bir olay sonucu öldüğünün saptanmasına ve hak sahipleri olarak kendilerine gelir bağlanması gerektiği konusunda Kurum'ca yaratılan

sataşmanın önlenmesine karar verilmesini istemişlerdir.

Sigortalı E'nin, işyerinin makina şefi ve yönetici olduğu, olay günün işyerinde işbaşı yapıldığı ve sigortalının işçilere gerekli talimatı verip kendisinin de ocağa doğru gittiği, ölünün, yaklaşık bir saat kadar sonra derede bulunduğu, ölümünün, başın alın bölgesine çekiçle vurulmuş iki darbenin sonucu beyin kanamasından ötürü vukubulduğu, maddi bulgularla çıkarılan kesin bilgilere göre, olayın henüz faaliyete geçmeyen jenaratör barakası içi ya da civarında abışladığı, sigortalının buradan 25 metre uzaklıktaki dereye kadar yürüdüğü'nün saptanabildiği, dosyadaki belge ve bilgilerden anlaşılmalıdır. Otopsi raporunda, bu yaraların ikisinin de sigortalıca meydana getirilmesinin zor olduğu, üstün olasılığın, başka bir şahısa yapılmış olabileceği fenni kanı olarak belirtilmiştir. Savcılık soruşturması, olayın intihar mı yoksa, cinayetmi olduğu konusuna açıklık getirememiştir. Soruşturma, zaman aşımına kadar yeni kanıt arması biçiminde sürdürülmektedir.

Olayda çözümlenecek sorun, yukarıda saptanan maddi olgunun 506 sayılı Yasa'nın konu ile ilgili 11. maddesinin iş kazasını tanımlayan (A) bendinde sayılı hallerden birine girip girmediği çevresinde toplanmaktadır. Bu maddenin (A) bendinin ilk fıkrası; iş kazasının; «... aşağıdaki hal ve durumlardan birinde meydana gelen ve sigortalıyı hemen veya sonradan bedence veya ruhça arızaya uğratan olaydır» şeklinde çerçeve tanımlamasını yaptıktan sonra bu çerçevedeki «hal ve durumlar», birbirinden bağımsız beş ayrı fıkra olarak düzenlenmiştir. Başka bir anlatımla, iş kazasından söz edilebilecek hal ve durumların bu eş fıkradan yalnızca birine girmesi yeterli ve zorunludur. Bu fıkralardan, olaya uygulanabilecek (a) fıkrasından aynen : «sigortalının işyerinde bulunduğu sırada» sözcükleri yazılıdır. Bu

sözcüklerin çerçeve tanımı yerine konulması ile çıkarılacak sonuç ise (iş kazası, «sigortalının işyerinde bulunduğu sırada» meydana gelen ve sigortalıyı hemen veya sonradan bedence veya ruhça arızaya uğratan olayda) şeklinde olacaktır. Varılan bu sonuca göre; sigortalının işyerinde iken, kendisinin hemen veya sonradan bedenen veya ruhça arızaya uğratan bir olay, başkaca hiçbir koşul aranmaksızın Sosyal Sigortalar açısından iş kazası sayılacaktır.

Bu aşamada çözümlenecek sorun, «olay» sözcüğü ile neyin amaçlandığının ve bu olayın işyerinde olup olmadığının saptanmasına indirgenmiş olmaktadır.

İşyeri, demir madeni cevheri çıkarılması işletmesidir. Bu tür işyerleri için, kural olarak, maden arama, ya da işletme ruhsatının kapsadığı alan, işyeri sayılmalıdır. Olayın meydana geldiği veya başladığı anlaşılan jenaratörün bulunduğu barakanın veya civarının, sadece, işle ilgili bir tesis kurulmuş olması yönünden dahi işyerinden sayılacağı kuşkusuzdur. Şu halde olay, işyerinde olmuştur.

«Olay» sözcüğünün kapsamının belirlenmesinde herhangi bir kuşku ve duraksamaya yer olmayacağı, bu sözcüğün, sigortalıyı, beden veya ruhça arızaya uğraticı tüm olguları içereceği açıktır. Bu yönden, bir olayın iş kazası sayılabilmesi için, işin yürütümü ile ilgili, ya da dış etkenlerle oluşmuş veya aniden olmasında bir zorunluk olmayacağı, böyle bir sınırlamanın yasaca öngörülmediği için

benimsenmeyeceği de tartışmasızdır. Buna göre, olayda, sigortalının intihar etme olsılığından da söz edilmekle, bir sigortalının işyerinde intihar etmesi hali de iş kazası sayılacaktır. Esasen, bu konuda oluşabilecek mantıksal kuşku, anılan yasa, başka maddeleri ile kesin biçimde ortadan kaldırmaktadır. İntihar, kişinin sonucu amaçlayarak ve bilerek, kendi hayatını sona erdirmesidir ve kendisine karşı, kasten eylemde bulunmasıdır. 506 sayılı Yasa'nın 110. maddesi: «Kastı yüzünden iş kazasına uğrayan... sigortalıya, geçici işgörmezlik ödeneği ve sürekli işgörmezlik geliri verilmez. Sigortalıya yalnız sağlık yardımları yapılır» demekle, bir sigortalının, kasten (örneğin intihar) iş kazasına uğraması halinde bu durumu yine iş kazası olarak kabul etmekte, Sadece sigortalıyı (hak sahiplerini değil) amaçlayan bazı kısıtlamalar getirmekle yetinmektedir. Şu suretle, 506 sayılı Yasanın 11. maddesindeki açıklık, aynı Yasa'nın 110 uncu maddesi ile de doğrulanmaktadır. Bu durumda, olayın bir intihar olarak kabulü halinde dahi, bunun iş kazası sayılmayı engellemiyeceği iortadadır. Kaldı ki, dosyada intiharı kabule götürecek kesin bulgular bulunmamaktadır. Bu hallerde, sosyal güvenlik ilkeleri gereği, sigortalı veya hak sahiplerinin yararına olan durumun kabulü gerekeceği de hatırlanmalıdır.

SONUÇ : Temyiz edilen hükmün yukarıda açıklanan nedenlerle BOBULMASINA 29 Mart 1979 gününde oybirliğiyle karar verildi.

YARGI ORGANI KARARLARINI UYGULAMAMAKTA DİRENEN BAKANLARDAN AYRI AYRI MANEVİ ÖDENCE İSTENEBİLİR

YARGITAY DÖRDÜNCÜ HUKUK DAİRESİ :

E. 1978/6787

K. 1979/3249

T. 12.3.1979

ÖZET : Yargı organı kararlarını yerine getirmeyen bir bakanın manevl ödence ödemeye mahkum edilmesi,

aynı yargı kararını uygulamamakta direnen sonraki bakandan ödense istenmesine engel değildir. Çünkü, önceki ve sonraki bakanın davacıya karşı zincirleme sorumlulukları söz konusu değildir. (521 s.Y.m. 30, 95/818 s.Y.m. 41, 49, 50, 51)

DAVA : Taraflar arasındaki tazminat davası nedeniyle yargılama sonunda ilâmda yazılı nedenlerden dolayı davanın reddine ilişkin hükmün davacı avukatı tarafından duruşmalı olarak temyiz edilmesi üzerine dosya incelendi, gereği konuşuldu :

KARAR : Bir idari işlemin, yetkili yargı organlarıncı iptal edilmesi, bu işlemin yasalarca öngörülen koşullar taşımadığının saptanması demektir. Bu nitelikteki kararlara, Anayasa'nın 132. maddesi hükmünce yasama, yürütme ve idare organlarının uyması zorunludur. Bu itibarla, anılan organlar ve idare, mahkeme kararlarını hiç bir surette değiştiremez ve bunların yerine getirilmesini geciktiremez. Kuşku yoktur ki, bir idare işleminin Danıştay'ca konu, sebep, şekil, yetki ve amaç yönünden yasaca öngörülen koşulları taşımadığı saptanınca, o işlem sakat demektir. Sakatlığı yargı organı tarafından saptanmış olan bir işlemin ise, artık hukuk düzeninde yeri olamaz. O halde, sakatlığı bir kararla tescil edilmiş bir idari işlemin ortadan kaldırılması, sonuçlarının olabildiği ölçüde silinmesi, eski halin iadesi gerekli ve zorunludur. Çünkü, uyumsuzluklar yargısal yollarla bir kez çözülmüş, artık o çözümün tartışılmaması, aynı sorunun tekrar yargı organı önüne getirilmemesi için bu çözümlere «Hukuksal geçerlik», yani «kesin hüküm» gücü tanınmıştır. Bu itibarla ki iptal davaları, 1961 Anayasa'sının kabul ettiği ve «yargının üstünlüğü» ilkesi ile dile getirdiği hukuk düzeni içinde ayrı bir anlam kazanmaktadır. O halde, bir idari işlemin iptaline ilişkin olarak Danıştay'ca verilen bir iptal kararının, Anayasa'nın 132. maddesi hükmünce hemen uygulaması gerekir. Çünkü, Anayasa hükümlerinin emredici, uyulması gerekli hükümler olduğu kuşku-

suzdur. Anayasa hükümleri yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını ve kişileri bağlayan temel hukuk kurallarıdır. (Anayasa 8/2). Bu buyurucu, üstün hukuk kurallarına rağmen, kesinleşmiş olan bir iptal kararını uygulamamak, Özellikle kişisel bir kusur teşkil edecektir. İşte davalı aleyhine açılan bu dava, kesin bir yargı kararının uygulanmaması hukuki nedenine dayanmaktadır.

Davacı (c), Çalışma Bakanlığı Müsteşarı iken, 3.6.1975 gününde 14826 sayılı kararname ile bu görevinden alınmış ve Araştırma Kurulu üyeliğine atanmıştır. Davacı, gerek kendisinin ve gerekse yerine atanmış olan (M. E.) adlı kişinin atama işleminin (tayin tasarrufunun) iptali için Danıştay Beşinci Dairesi'ne iptal davası açmıştır. Danıştay Beşinci Dairesi, her iki işlemin icrasını 15.9.1975 gün ve 1975/1845 sayılı kararla «savunma alınıncaya kadar» ve 24.10.1975 gün ve 1975/3756 sayılı kararla da «dava sonuna kadar» durdurmuştur. Bu kararla, Çalışma Bakanlığı'na 19.9.1975 ve 7.11.1975 gününde tebliğ olunmasına ve atama işlemi aynı dairenin 8.12.1975 gün ve 3756/8053 sayılı kararıyla iptal edilmesine rağmen, bu karar uygulanmamış, üstelik zamanın Çalışma Bakanı olan (A.T.P.) bu kerre davacının, atandığı Araştırma Kurulu'ndaki görevine devam etmediği gerekçesiyle, davacıyı müstafi saymış; ne var ki davacının bu kararın iptaline ilişkin olarak açtığı dava sonunda bu idare işlemi de Danıştay Beşinci Dairesi'nin 7/2926 sayılı ve 18.5.1976 günlü kararıyla iptal edilmiştir. Davacı bu kesin yargı kararlarını uygulamayan Çalışma Bakanı (A.T.P.) aleyhine Ankara Asliye Hukuk Mahkemesi'nde manevi tazminat davası açmış ve yapılan yargılama sonunda adı anılan Bakan, 29.12.1976 gün ve 268/708 sayı-

lı âlimla elli bin lira manevi tazminat ödemeye mahkum edilmiş ve bu karar Yargıtay'ca da onanmak suretiyle kesinleşmiştir.

Bundan sonra 10.11.1976 gününde Çalışma Bakanı, değişmiş ve davalı (Ş.K.) bakan olmuştur. Bu değişiklik üzerine davacı, 19.4.1977 gününde Ankara Altıncı Noterliği kanalıyla davalı Bakana durumu ihtar etmiş ve o güne kadar ısrarla uygulanmayan iptal kararlarının bir hafta içinde uygulanmasını istemiştir. Bu ihtarnamenin, 28.4.1977 gününde davalı Bakan (Ş.K.)'nin Sekreterine tebliğ edildiği, dosyadaki belge ile gerçekleşmiştir. Ancak, davalı Bakan'ın Bakanlıktaki görevinin son bulduğu 22.6.1977 gününe kadar bu kesin yargı kararlarını uygulamadığı ve böylece Anayasanın 132. maddesinin çok açık ve buyurucu emrine aykırı davranış içine girdiği anlaşılmaktadır. Nitekim bu yön ve özellikle davalının dahi kesin yargı kararlarını uygulamakla yükümlü olduğu, yerel mahkeme kararında da açıkça benimsenmiştir. Ne var ki yerel mahkeme, bu maddi ve hukuki olguyu aynen benimsemesine rağmen, davayı reddetmiştir. Red gerekçesi (iptal kararlarını uygulamayan eski bakan aleyhine dava açılıp manevi tazminat alınmıştır. Bundan sonra sırf bakanın değişmesi nedeniyle dayanılarak ve olayın tekrarlandığı iddiasıyla yenien manevi üzüntüye düşülmesi söz konusu olamaz. Böyle bir iddia, Devlet hizmetinin ve hükümet düzeyinde yapılan hizmetlerin devamlılığı açısından kabul edilemez. Yani davalı Bakan (Ş.K.)'nin Danıştay kararlarını uygulamaması, yeni ve başka bir haksız eylem niteliğinde sayılamaz. Aksi görüşü kabul, yasa hükümlerine uygun düşmez) görüşüne dayandırılmıştır. Hemen belirtmek gerekir ki, böyle bir görüş (kesin olmamakla beraber, olsa olsa ve o da sorumluluk için öngörülen koşulların gerçekleştiği haller) Bakanlığın hizmet kusuruna dayanılarak Danıştay'da açılacak manevi tazminat davalarında kabul edi-

lebilir. Bunun dışında kişisel kusurları ile kesin yargı kararlarını uygulamayan kişiler hakkında böyle bir görüşe yer vermek olanaksızdır. Çünkü, bu kesin yargı kararlarını Anayasa'nın 132. maddesinin buyurucu hükmüne aykırı olarak kim uyguluyor, yerine getirmiyor ise elbette ayrı ayrı manevi tazminat ile sorumlu olacaktır. Bu durumlarda her bakanın kişisel kusuru, yani yasaya aykırı eylem vedavranışı bir bütün olarak nitelendirilemez ve kabul edilemez. Esasen bu gibi durumlarda birbiri ile halef seter olan bakanlar arasında bir zincirleme sorumluluk söz konusu olamaz. Zira, eski Bakan (A.T.P.) kendi zamanı idaresinde Danıştay kararını uygulamak suretiyle davacıya karşı haksız eylem işlemiş ve görevinden ayrıldığı anda bu haksız eylem sona ermiştir. (A.T.P.)'den sonra Çalışma Bakanı olan davalı (Ş.K.)'nin eylem ve davranışı ise, eski bakanın eyle-

minden tamamen ayrı, bağımsız bir haksız eylemdir. Bu durumda, bu davalı haksız eyleminin sonuçlarına ayrıca katlanmak durumundadır. Şu itibarla, icra kuvvetinin devlet hizmetinde bir süreklilik ve devamlılık arzemesi ilkesinin bu tür olaylarda sonuca etkisi olamaz. Kaldı ki, yine koşulları gerçekleştiği takdirde, her iki bakanın eylemlerinin suç niteliğinde tezahür etmesi de mümkündür. O halde, bu durumlarda her iki bakanın suçlarının tek bir suç olarak benimsenmesi nasıl mümkün değil ise, suç niteliğinde sayılmayan bu tür haksız eylemlerde de eylemin birliğinden söz etmek mümkün değildir.

Kaldı ki, Danıştay Sekizinci Dairesi'nin, mükerreren uygulanamayan ilâmlar nedeniyle idareyi defaatle tazminata mahkum ettiği gözönüne alındıkta, idareye karşı dahi ileri sürülmeyecek olan bu tutarsız iddiaya, olayımızın özelliği bakımından katılmaya hukuksal yön-

den olanak bulunmamaktadır. Nitekim emsal bir davada, aynı davalı aleyhine verilen bir tazmin kararı, Dairemizin 22.1.1979 gün, 3951/539 sayılı ilâmiyle onanmıştır.

O halde, bütün bu yazılı nedenlerle davacının, davalıdan ayrıca manevi tazminat istemesi mümkündür. Ancak, davacının önceki bakandan aldığı manevi tazminat miktarı, bu davada hükmedilmesi gereken manevi tazminatı kapsam yönünden etkileyecektir. Bu durumda, davacının isteğinin bu koşullar altında değerlendirilmesi, duyduğu elem ve ızdırabın ve manevi acının kapsamının bütün olaylar gözetilerek tesbit edilmesi ve hak, adalete uygun düşecek bir manevi tazminata hükmedilmesi için karar bozulmalıdır.

SONUÇ : Temyiz olunan kararın, gösterilen nedenlerle **OBZULMASINA** 12.3.1979 gününde oybirliğiyle karar verildi.

ekonomik rapor

BUĞDAYIMIZI DEĞERLENDİREBİLSEK KİMSEYE AVUÇ AÇMAYIZ

Türkiye'nin topraklarından kendine yetecek kadar petrol çıkartılamıyor. Ama Türkiye'nin topraklarında kendine yetecek ve dışarıya satacak kadar buğday yetiştirilebiliyor. Dünyada buğday fiyatları da petrol fiyatlarıyla birlikte artıyor.

Geçen yıl dünya piyasalarında buğdayın kilosu 600 kuruştı. Bu yıl 860 kuruşa çıktı. Bir ton buğday 180 dolar. Bir ton petrol 196 dolar. Neredeyse başabaş. Türkiye'nin şimdilik 2 milyon ton buğday ihraç edebilecek kadar fazlası var. Yılda kendi insanı için 15 milyon ton buğday üretebilen Türkiye, dışarıya satabilmek için de 2

milyon ton üretebiliyor. Hem de dekar başına verim 180 kilo olduğu halde. Halbuki Yunanistan dekar başına 260 kilo, Bulgaristan 375 kilo, Fransa 425 kilo buğday alabiliyor. Türkiye'de sadece buğday tüccarına ve büyük çiftçiye aşırı kârlar kazandıran bu destekleme politikası küçük çiftçiye daha çok üretim yapmaya özendirilecek şekilde değiştirilirse, Devlet Su İşlerinin temellerini attığı sulama projeleri gerçekleştirilirse Türkiye topraklarından yılda 37 milyon ton buğday üretilmesi mümkün. 37 milyon ton buğday üreten bir Türkiye de kimseye avuç açmadan satın aldığı petrole döviz bulabilir.

Dünya Bankası'na şahıs başına düşen milli gelir bakımından Birleşik Arap Emirliklerinin dünyanın en zengin ülkesi olduğu bildirildi.

Dünya Bankasının yayınladığı «1979 Dünya Bankası Atlası»'nda Birleşik Arap Emirliklerinde, şahıs başına düşen milli gelir yıl 14.800 dolar olduğu kaydedildi.

Dünyanın en zengin 10 ülkesi şu şekilde sıralanmakta.

- 1 — Birleşik Arap Emirlikleri 14.800 dolar
- 2 — Kuveyt : 12.690 dolar
- 3 — Katar : 11.370 dolar
- 4 — İsviçre : 11.080 dolar
- 5 — İsveç : 9.340 dolar
- 6 — Danimarka : 9.160 dolar
- 7 — Birleşik Amerika : 8.750 dolar.
- 8 — Batı Almanya : 8.620 dolar
- 9 — Norveç : 8.550 dolar
- 10 — Kanada : 8.350 dolar

Şahıs başına düşen yıllık gelirin 5000 doların üstünde olduğu diğer ülkeler arasında Avustralya, Avusturya, Belçika, Finlandiya, Fransa, İzlanda, Japonya, Libya, Lüksemburg, Hollanda, Suudi Arabistan ve Virgin Adaları yer almıştır.

Yıllık gelirin 2000 ile 4999 dolar arasında değiştiği ülkeler grubunda ise yer alanlardan bazıları şunlar : Yunanistan, Hong - Kong, İrlanda, İsrail, İtalya, Yeni Zelanda, Porto Riko, Singapur, İspanya, İngiltere, Sovyetler Birliği, Venezuela ve Yugoslavya.

Dünya Bankasına göre, gerek sanayileşmiş ve gerekse kalkı-

11 AYLIK FİYAT ARTIŞI YÜZDE 74'E ULAŞTI

Ticaret Bakanlığı'nca derlenen Toptan Eşya Fiyatları Endeksi'nde, 1979 yılının ilk onbir ayındaki artış yüzde 74 olarak belirlendi; yalnızca Kasım ayında ise endeks değeri yüzde 7,9 oranında artış kaydetti. Ay içinde besin maddeleri fiyatları yüzde 7 oranında yükselirken sanayi ürünleri fiyatlarında artış hızı yüzde 8,9'a erişti. 1979 yılının 11. ayında yakacak ve yapı malzemeleri fiyatlarındaki yükselme, sanayi ürünlerindeki artışı hızlandırdı. Yakacak fiyatları yüzde 30,9 oranında, yapı malzemeleri fiyatları da yüzde 8 oranında gelişme gösterdi. Besin maddeleri fiyatlarındaki yükselmeye de, yüzde 7,1 oranı ile canlı hayvan, yüzde 6 oranı ile bakliyat, yüzde 13 oranı ile diğer besin maddelerindeki fiyat artışları etkili oldu. Yılın son ayında fiyatların yüzde 4 dolayında artarak, 12 aylık artışın yüzde 80'in üzerine çıkması beklenmekte.

1978 yılının ilk 11 aylık dönemindeki fiyat artışı yüzde 44,6 olarak gerçekleşmiş, aynı yıl 12 aylık fiyat artışı da yüzde 48,8 olmuştu. 1979 yılında fiyat yükselmeleri, tarım ve sanayi alt gruplarındaki artışların topluca etkisinde kaldı. Yine 11 aylık değerlendirmelere göre, tarımsal kaynaklı ürünlerdeki fiyat yükselmesi yüzde 58, sanayi ürünlerindeki artış da yüzde 96,6 oranında gerçekleşti. Sanayi ürünlerindeki fiyat artışı, genellikle kamunun ürettiği mallara yapılan zamlardan doğrudan etkilendi. Bilindiği gibi, bu gruptaki endeks değerleri genellikle kamu kesimince üretilen malların fiyatlarına göre belirleniyor. 1979 yılında akaryakıt, demir-çelik ürünleri ve çimentoya iki kez zam yapılması, endeks artışlarının başlıca kaynağını oluşturdu. Ocak-Kasım döneminde, akaryakıt ve petrolün yeraldığı «madenler», fiyat endeksinde yüzde 140,2, demir ve çimentonun yeraldığı «yapı malzemeleri endeksinde de yüzde 94,2 oranında artış gerçekleşti. Bir başka önemli fiyat yükselmesi de, yüzde 122,6 oranıyla «sınai ve madeni yağlar»'da ortaya çıktı.

nan ülkelerde şahıs başına düşen gayri safi milli hasıladaki reel artış hızı 1977 ile 1978 döneminde yüzde 3 oldu.

Banka, gelir dağılımındaki adaletsizliğin sürdüğünü ve dünya nüfusunun yüzde 15'inin, dün

ya toplam gelirin yüzde 60'ına sahip çıkmaya devam ettiğini belirtmiştir. Dünya nüfusunun en fakir ülkeler grubunda yer alan yüzde 20 ise, genel dünya gelirinden sadece yüzde 2 pay alıyor.

TÜRKİYE İLE SOVYETLER ARASINDA TİCARET PROTOKOLU İMZALANDI

Türkiye ile Sovyetler Birliği arasında imzalanan ticari protokol onaylandı.

1 Ocak 1980 de yürürlüğe giren ve 31 Aralık 1980'e kadar yürürlükte kalacak olan ticari protokol, iki ülkenin ithal ve ihrac edeceği mallarla, mal mübadelesinin yöntem ve koşullarını belirliyor.

Anlaşmaya göre Türkiye SSCB'den ilâç, kimyevi madde, kâğıt, montaj ve imalat sanayii için gerekli maddeler, teknik, elektronik, sınai ve zirai malzemeler alacak, SSCB'ye canlı hayvan, tekstil, deri ve sınai mamulleri ile yaş, kuru meyve ve sebze satacak.

BORAKS ASİTBORİT FABRİKALARI 11 AYDA 385 MİLYON LİRALIK İHRACAT YAPTI

Etibank'ın Bandırma'da bulunan Boraks, Asitborik ve Sodyum Perborat Fabrikalarının geride bıraktığımız 11 ay içinde ürettiği mamul Boraks, Asitborik ve Sülfirikasit maddelerinden 385 milyon liralık bölümünü çeşitli ülkelere ihraç etti.

Ürettiği mallar, her geçen yıl dış ülkelerde büyük rağbet gören Etibank, Bandırma limanında 11 ay içinde 277 milyon liralık mamul Asitborik, 68 milyon liralık Boraks ve 38,5 milyon liralık Sodyum Perborat ihraç etti. Etibank'a ait Sülfirikasit Fabrikası da bu arada ürettiği 300 milyon liralık sülfirikasiti yurt içindeki çeşitli fabrikalara sattı.

SUUDİ ARABİSTAN TÜRKİYE'YE 5 MİLYON TON HAM PETROL VERMEYİ KABUL ETTİ ANLAŞMA İMZALANIYOR

Suudi Arabistan'ın 1980 yılı içinde Türkiye'ye 5 milyon ton ham petrol vermeyi kabul ettiği, bu konuya yönelik anlaşmanın, önümüzdeki günlerde, imzalanacağı öğrenilmiştir. Suudi Arabistan'a geçtiğimiz ay sonunda 4 günlük bir ziyaret yapan Maliye Bakanı İsmet SEZGİN'in başkanlığındaki Türk heyetinin, yaptıkları temaslara sonunda «olumlu» sonuçlar aldıklarını bildiren yetkililer, Suudi Arabistan'dan petrolün yanısıra proje kredisi sağlandığını da kaydetmişlerdir.

Türk heyetinin Suudi Arabistan'da maliye, ticaret, endüstri ve elektrik bakanlıkları yetkilileri ile yaptıkları görüşmelerden sonra, enerji alanındaki yatırımlar için kredi olanağı sağlanması konusunda görüş birliğine varıldığı, hangi proje için hangi miktarda kredi alınacağı konusunda iki ülke uzmanlarının önümüzdeki günlerde bir araya gelmeleri öngörülmüştür.

Öte yandan, Türkiye'nin Suudi Arabistan'a gıda maddeleri satması konusunda da görüş birliğine varıldığı, Türkiye'nin başta yaş meyve ve sebze olmak üzere, çeşitli gıda maddeleri ihraç etmesi için anlaşma yapılmasına karar verildiği belirtilmiştir.

1980 YILINDA AET İLİŞKİLERİNİN İYİLEŞTİRİLMESİ İÇİN ÇALIŞMALAR SÜRÜYOR

Türkiye ile AET arasındaki ilişkilerin 1980 yılı içinde «iyileştirilme» yönünde gelişeceği öğrenilmiştir. Bu konuda Bakanlar Kurulu onayından geçen 1980 yılı programında yer alan ilkelere göre, 1978 yılında Topluluğa yapılan «Yükümlülüklerin 5 yıl süre ile bağımsızlık dönemine sokulması» isteği, yanlış bir girişim olarak nitelendirilmekte ve Türkiye ile AET arasındaki ilişkilerin «sakinleştirilmesi», Türkiye'nin yükümlülüklerine bağlanmaktadır. Bu durumda Türkiye-AET ilişkilerinin sakinleştirilmesi, Türkiye'nin Topluluğa tanıdığı tavizlere ve Türkiye'nin yükümlülüklerine ait olmaktadır.

Bu nedenle, «Söz konusu ilişkilerin, Türkiye'nin kalkınma hedefleri ve içinde bulunduğu sorunları çözmek için almak zorunda bulunduğu tedbirler ile olan çelişkilerini çözümlemek üzere Türkiye'nin Topluluktan talepte bulunması gerekmektedir» denilmektedir.

Öte yandan, Türkiye-AET ilişkilerinin iyileştirilmesi için Dışişleri Bakanlığı'nda «Komite» toplantıları başladığı, bundan sonra yapılacak çalışmaların Bakanlıklar düzeyinde ele alınacağı ve büyük olasılıkla Şubat ayı içinde AET ile görüşme masasına oturulacağı öğrenilmiştir.

İlgililer, 1980 yılı içinde Türkiye-AET ilişkilerinin iyileştirilmesi ve sorun çıkmaması yönünden gerekli önlemlerin alınmasına çalışılacağını, bundan sonra Topluluğa tam üyelik için girişimde bulunulacağını bildirmişlerdir.

Bu konuda alınan bilgiye göre, «Türkiye'nin AET'ye tam üyelik için de 1980 yılı sonunda veya 1981 yılı başında girişimde bulunması düşünülmektedir.»

1979 YILINDA EMİSYON, 66,6 MİLYAR LİRA ARTTI

1979 yılının ilk belirlemelerine göre emisyon, geçtiğimiz yıl içinde 66 milyar 650 milyon lira artarak 180 milyar 312 milyon liraya erişti. Artış, yüzde 58,6 olarak gerçekleşti. Aynı oran, 1978 yılında yüzde 46 olarak gerçekleşmişti. 1979 yılında kamu kesiminde açılan krediler 88 milyar 397 milyon lira, bankalara açılan krediler 19 milyar 331 milyon lira, tarım kooperatiflerine açılan krediler de 21 milyar 556 milyon lira arttı. Yıl içinde, Merkez Bankası mevduatındaki artış 13 milyon lira, mevduat munzam karşılıklarındaki yükselme de 27 milyar 461 milyon lira olarak gerçekleşti.

Çalışma Hayatımızda Geçen Yıl...

265 İŞYERİNDE
39.181 İŞÇİYİ
KAPSAYAN
GREV YAPILDI

BAKANLAR KURULU
GEÇEN YIL
96 İŞYERİNDEKİ
GREVİ ERTELEDİ

TOPLUMSAL ANLAŞMA
ASKIYA ALINDI

YÖNETİME KATILMA
UYGULANAMADI

1979
ÇALIŞMA
HAYATI
YÖNÜNDEN
OLDUKÇA
HAREKETLİ
GEÇTİ
RESİMDE
BİR
GREV
UYGULAMASINI
GÖRÜYORSUNUZ

1979 yılı, çalışma yaşamı açısından yoğun gelişmelere sahne oldu. Ülkedeki ekonomik ve toplumsal bunalım, her alanda olduğu gibi, işçi - işveren ilişkilerinde de derin etkiler yarattı. CHP Hükümeti döneminde, çalışma yaşamına ilişkin önemli yasal düzenleme girişimleri izlenirken; bir yandan bu girişimlere ilişkin tartışmalar ve tepkiler yer aldı. DİSK'ten dört sendikanın geçici çıkarılması, henüz sonuçlanmayan tartışmaların başlangıcı oldu. «1 Mayıs 1979»'un kutlanması ise, DİSK'le Hükümet ve Sıkıyönetim arasında ciddi boyutlar taşıyan bir olay niteliğini aldı. CHP Hükümeti'nin, TÜRK-İŞ'le imzaladığı «Toplumsal Anlaşma», beklenen somut sonuçlara ulaşamadı. «İşçinin Yönetime Katılması», «Vergi değişiklikleri ve Asgari ücretin vergi dışı bırakılması», «İş Yasalarındaki değişiklikler», «İşyerlerinde yetkili sendikayı belirlemede getirilen durum saptaması» uygulaması gibi girişimler, siyasal ve ekonomik koşulların ortaya çıkardığı engellere takılırken, 1979 yılının son aylarında bazı işkollarındaki işçi ve işveren sendikaları arasında başlayan «Grup Sözleşmeleri», yılın önemli gelişmeleri olarak görüldü. «Kıdem Tazminatları» sorunu da 1979 yılının başlıca tartışma konularından birini oluşturdu.

Geride bıraktığımız yıl içinde, Ecevit ve Demirel Hükümetlerinin ertelenen grev sayısının oldukça yüksek düzeye ulaştığı gözlenirken, toplu söz-

leşme uyuşmazlıkları sonucu, 265 grevin gerçekleştiği saptandı.

1979 yılının önem taşıyan gelişmeleri ise özetle şöyle :

TOPLUMSAL ANLAŞMA

Ecevit Hükümeti ile TÜRK-İŞ arasında 20 Temmuz 1978 günü imzalanan «toplumsal anlaşma», aradan geçen bir yıl içinde tartışmalara neden olurken, uygulamada da belirsizliklerin ortaya çıktığı izlendi. «Toplumsal Anlaşma», ülkenin içinde bulunduğu ekonomik koşullarda, özellikle kamu kesiminde yapılacak toplu iş sözleşmelerine bir sınır getirmeyi amaçlıyordu. Başbakan Ecevit, anlaşmanın imzalandığı günlerde, ücretlerin dondurulmasının sözkonusu olmadığını tersine, ücretlere «dünyanın hiçbir ülkesinde görülmemiş ölçüde» zam yapılacağı görüşünü savunmuştu. Ancak, DİSK bu anlaşmaya karşı olduğunu açıkladı. Özel sektör de, anlaşmanın kamu kesimiyle sınırlı tutulmasını eleştirdi. TİSK, «Toplumsal Anlaşma»'nın varolan biçimiyle «sosyal barış» getirmeyeceği görüşünü açıkladı.

1979 yılında TÜRK-İŞ yönetimi Rize'de yapılan Yönetim Kurulu toplantısında, «Toplumsal Anlaşma»'nın askıya alındığını açıkladı. TÜRK-İŞ, bu kararına gerekçe olarak, «an-

İşçinin değerinden çok şey kaybettiğini» gösterdi.

KIDEM TAZMİNATI TARTIŞMALARI

Anayasa Mahkemesi, 23 Ocak 1979 günü, kıdem tazminatları ile ilgili 1927 sayılı Yasa'nın 1. maddesinde yer alan kıdem tazminatını sınırlayıcı hükmü iptal etti. Anayasa Mahkemesi'nin iptal ettiği hüküm şöyle idi : «Kıdem tazminatına esas olacak 30 günlük ücret tutarının beher yıl için nazara alınacak miktarı, 1475 sayılı İş Kanunu'na göre tesbit edilmiş olan günlük asgari ücretin 30 günlük tutarının yedibuçuk katından fazla olamaz.»

Anayasa Mahkemesi'nin bu kararının ardından, kıdem tazminatlarına ilişkin fon kurulması yönündeki işveren kesimi istekleri yoğunluk kazandı.

Yıl içinde yargı organlarının bir başka ilgi çekici kararı da, toplu sözleşmelerden yararlanmaya ilişkindi. Yargıtay İçtihadı Birleştirme Hukuk Genel Kurulu, toplu sözleşmeden yararlanmak için sendika üyesi bulunmanın zorunlu olmadığına, sendikaya dayanışma ödentisi ödememenin yeterliliğine karar verdi. Kararda, Sendika'nın dayanışma ödentisini kabul edip etmemesinin de önemli olmadığı, ödentiyi göndermenin yeterli olacağı görüşü yer aldı.

6 SAYILI GENELGE

AP hükümeti'nin kurulmasından sonra göreve başlayan Çalışma Bakanı Cavit ERDEMİR, «durum saptaması» yöntemi ile ilgili 6 sayılı Genelge'yi yürürlükten kaldırdı. Bilindiği gibi, Çalışma Eski Bakanı Bahir ERSOY, yayımladığı 6 sayılı Genelgede, üyelik konusunda ciddi biçimde kuşkuya düşüldüğünde «durum saptaması» yapılmasını istemişti.

TÜRK-İŞ, genelgenin kaldırılmasıyla konunun açıklığa kavuşmayacağını, bu hususun yasal referandum yoluyla halledilmesini istedi.

1 MAYIS OLAYLARI

1 Mayıs'ın kutlanması konusu, 1979 yılında önemli olaylara neden oldu. DISK Başkanlar

Kurulu, 1 Mayıs'ın İstanbul'da Taksim Alanı'nda kutlanmasına karar verdi. DISK yönetiminin bu kararına, başta Sıkıyönetim Komutanlığı olmak üzere çeşitli çevrelerden değişik tepkiler geldi. İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı, «Genel Güvenlik ve kamu düzeninin korunması» gerekçesiyle gösterileri yasakladığını açıkladı ve DISK yetkilileri hakkında soruşturma açtı. AP Genel Başkanı Süleyman DEMİREL de, «DISK'in hükümetten cesaret aldığını» öne sürdü. Başbakan Bülent Ecevit ise, DISK'i, kararını yeniden gözden geçirmeye çağırarak, gösterilerin Sıkıyönetim bölgeleri dışında yapılmasını önerdi. DISK yönetiminin 1 Mayıs'ı «Taksim Alanı'nda» kutlama kararını değiştirmemesi üzerine, DISK Genel Başkanı Abdullah Başürk ve Yürütme Kurulu'nun yedi üyesi sıkıyönetimce tutuklandı.

1979 günü, Sıkıyönetim'in «so-kağa çıkma yasağı»na uymayarak İstanbul'da gösteri yapmak isteyen yüzlerce kişi gözaltına alındı. Yurdun çeşitli yerelerindeki 1 Mayıs kutlamaları da olaylı geçti.

TÜRK-İŞ'TE BAŞKAN DEĞİŞİKLİĞİ

TÜRK-İŞ'in 1979 yılında yapılan 11. Genel Kurul toplantısında, uzun yıllar Konfederasyon Genel Başkanlığı görevini yürüten Halil TUNÇ, yerini Tek Gıda-İş Genel Başkanı İbrahim DENİZCİER'e bıraktı.

Genel Kurul'a, 32 Sendikaya bağlı 313 delege katıldı.

YÖNETİME KATILMA GERÇEKLEŞMEDİ

CHP Hükümeti döneminde getirilmek istenen «İşçinin Yönetime Katılması» uygulaması belirgin bir sonuca varamadı. Özellikle kamu kesiminde uygulanması düşünülen «yönetime katılma»nın gerçekleşmesiyle, işçilerin iş güvencelerinin sağlanması ve işletmelerin verimli bir çalışma düzenine kavuşması öngörülmüştü. Ancak, işveren çevreleri, «Yönetime Katılma» çalışmalarını «zaman ve kaynak savurganlığı» olarak nitelerken, DISK de Yönetime Katılmada işçi temsilcilerinin se-

çimi ve çalışma biçimlerinin açıklıkla belirlenmesi istemiyle tasarısı eleştirdi.

1475 VE 275 SAYILI YASALARDA DEĞİŞİKLİK

1475 sayılı İş Yasası ile 275 sayılı Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Yasası'nda değişiklikler yapılmasını öngören çalışmalar, 1978 yılı sonlarında başladı ve 1979'da da sürdürüldü. Her iki yasa için hazırlanan tasarılar üzerinde işçi ve işveren kesimlerinin görüşleri alındıysa da, ortaya çıkan Yasa Taslağı'nın Meclislere verilmesi, CHP'nin hükümetten ayrılması sonucu gerçekleşemedi.

ASGARİ GEÇİM İNDİRİMİ

CHP Hükümeti'nin vergi yasalarında değişiklik yapılmasını öngören tasarılarının parlamento sunulmasından sonra, konu üzerinde yoğun tartışmalar ortaya çıktı. Muhalefet Partileri, yasanın çıkması konusunda hükümeti desteklemeyeceklerini açıkladılar. İşçi kesiminde TÜRK-İŞ, yasa tasarılarını özellikle, «asgari geçim indirimi, ücretlerle yan ödemelerin birleştirilmesi, kıdem tazminatı limitleri» konularında desteklediklerini bildirdi.

Ancak, değişikliklerin kapsamı ve nitelikleri üzerinde partiler arası bir uzlaşmanın sağlanamaması sonucu, tasarı 1979 Bütçe görüşmelerinden sonraya bırakıldı. Ne var ki, Bütçeden sonra da bu konuda, somut bir gelişme kaydedilemedi.

GREVLER

Ajans TÜBA'nın geçici belirlemelerine göre; 1 Ocak-28 Aralık 1979 döneminde Türkiye'de, değişik işkollarındaki 39 bin 181 işçiyi kapsayan 265 grev uygulaması gerçekleşti. 32 bin 840 işçinin katıldığı 187 grev çeşitli tarihlerde son bulurken, 6 bin 341 işçiyi kapsayan 78 grev, 28 Aralık günü de devam ediyordu.

Öte yandan, 1979 yılı içinde, değişik tarihlerde 96 işyerindeki grev, Bakanlar Kurulu kararlarıyla 90 gün ertelendi.

İlk Türk Basımevinin İbrahim Müteferrika tarafından kurulup, ilk basılı eserin yayınlanışının 250 nci yıldönümünü kutlamak amacıyla Türk Kütüphaneciler Derneği Genel Merkezince düzenlenen «Basım ve Yayıncılığı-mızın 250. Yılı» adlı bilimsel toplantıya bilim adamları ve ilgili uzmanlarca 10 tebliğ verilerek, basım ve yayıncılığı-mızın geçmişi en iyi şekilde tanıtıldı ve bugünkü durumu ise tartışılarak sorunların çözümü dile getirildi.

Verilen tebliğler ve yapılan yararlı tartışmalarla matbaanın bu'unuğu, Türkiye'ye geç girişinin nedenleri, ilk Türk Basımevinin İbrahim Müteferrika tarafından kuruluşu, basılan kitapların özellikleri ve Osmanlı toplumuna tesirleri ile basım ve yayıncılığı-mızın ana maddesi olan kâğıt ve kâğıt üretiminin sorunları anlatıldı.

Bilindiği üzere matbaanın bulunuşu bütün insanlığı mut'u eden bir olaydır. Türkiye'de ilk matbaa İbrahim Müteferrika tarafından kurulmuştur. 1728 tarihinden 1928 tarihine kadar Arap harfleri ile baskı yapan basım hayatımız, bu tarihten itibaren de Lâtin harfleri ile devam etmektedir.

Basım ve yayıncılığı-mız, Cumhuriyetin kuruluşundan itibaren büyük bir ilerleme kaydetti. Bugün ise, en ücra bir kasabada bile bir gazete ve derginin çıkması ve bunlardan geniş kitlelerin yararlanması yayıncılığı-mız açısından övünülecek durumdur.

Toplantıya sunulan tebliğlerin birinde: «basım sanayimiz, elle tutulamayanı, görülmeyeni, fikri, duygu ve düşüncüyü maddeleştiren bir üretim koludur. Basım sana-

yının bir diğer özelliği de ilaç niteliğinde oluşudur. E-ğer dozu iyi ayarlanmaz ise, beyni gıdalandırmak yerine zehiller» denilmekteydi.

BASIN VE ROLÜ

Bütün bunlara rağmen, yayıncılığı-mızın tablosu pek de

250. YILINDA BASIM VE YAYINCILIĞIMIZ

parlak değildir. Bulunduğu ortamdan çok; dilediği gibi yaşamını sürdürmektedir. Devamlı rotatifler gidiyor, web ofsetler geliyor.

Diğer ülkelerin basınına baktığımızda, bizde olduğu gibi okuyucusuna fikir yerine hediye vermeyi tercih eden, renkleri, ekleri, ilanları ön plânda tutan bir başka basına raslamak mümkün değildir. Aslında kendi ekono-

mik kurallarına uyan, taze ve güvenilir haber vermeyi amaç edinen, kaliteye değil, fikre önem veren gelişmiş ülkelerin basınına karşılık, bizim gibi ülkelerde yukarıdaki kriterinin aksine bir yöntem uygulanmaktadır.

Araştırmacılara göre ülkemizde 2413 adet gazete ve dergi çıkmaktadır. Bu rakamlar bize, bu konuda bile bir enflasyonun içinde olduğumuzu göstermektedir.

Kamu kesimindeki matbaalarımız koordinasyon - dan yoksun durumdadır. Arızalarının onarılması yerine, yenisinin alınması tercih edilmekte ve böylece ısrafa dayalı bir harcama yapılmaktadır.

Özel sektör matbaacılığı-mızın durumu da aynıdır. Kamu kesiminden farklı olarak, para kazanmayı ön plânda tutan, çalışmayanı ve hatayı asla affetmeyen bir yöntem uygulamaktadır.

Matbaa, basım ve yayıncılığı-mızın ana maddesi «kâğıt» olmadan iş yapılmaz. Matbaacılar kâğıdın kalitesinden vazgeçebilir, ama, kendisinden hiçbir zaman vazgeçemezler, Kâğıt, kütürün hammadresidir. Yokluğunda matbaaların çarkları kendiliğinden durur.

Üretimde amaç tüketimdir. Tüketimin sağlıklı yapılması, herkesce yararlanması için dağıtım ön plândır. O halde bu önemli madde nin dağıtımı yapılırken tarafsız bir yöntem uygulanması için özen gösterilmelidir.

NAMİK TAN
TÜRK-İŞ Kütüphanecilik
Uzmanı

BİR YASA VE ELEŞTİRİLER

**2089 SAYILI
ÇIRAK, KALFA VE
USTALIK YASASI İLE
BU YASAYA YÖNELİK
ELEŞTİRİLER - GÖRÜŞLER**

-2-

Öte yandan 12. madde üzerindeki eleştiriler, 13. madde ile getirilen ücret ödeme sisteminin işyeri sahibine ucuz işgücü sağladığı, çırağın sömürülmesini yasallaştırdığı yönündendir.

Görüşümüz : Eleştiriler teker teker ele alınarak incelenirse şu sonuçlara varılabilir.

a) Eğitim görevinin Anayasamıza göre devlete verildiği doğrudur. Ancak, Çıraklık eğitiminde devlet bu görevinden kopmuş değildir. Eğitimin planlanması, standartların saptanması, eğitimin sürdürülmesi ve denetlenmesi görevi devlete verilmiştir.

Devlet okullarında sanat öğrenen öğrencilere, öğretimin üretim süreci içinde yapıldığı durumlarda para ödenir. Döner sermaye çalışmalarına katılan öğrenci hiç de az sayılamıyacak kadar bir ücreti hakedebilir.

b) Devlet okullarında sanat öğrenen öğrencilerin iş kazalarına karşı sigorta edilmemeleri, ötedenberi yakınılan bir eksiklikler.

c) Her ustanın bir işyeri açması beklenemez. Usta ünvanı ile büyük kuruluşlarda çalışan ve çalışacak olan çok büyük bir kitle vardır.

c) Sigorta mevzuatından ve formalitelerinin karışık olması nedeniyle yakınmalar 2089 sayılı yasaya mal edilemez.

d) Çırağa ödenecek ücretin ve sigorta priminin azlığı ya da çokluğu konusunda karşıt fikirler vardır.

MADDE — 14 — Çıraklar yetiştirilmek üzere emrine verildikleri iş kolu nezaretçisi (iş yeri sahibi, temsilcisi, usta, kalfa veya benzeri kademeyi işgal edenin) çalışma saatlerine uygun şekilde çalıştırılırlar. Çıraklık süresinin son yılı hariç devamlı olarak yalnız çalışmalarına müsaade edilemez. Bu konuda 1475 sayılı İş Kanunun çocukları çalıştırma yasağı (madde 67) gece çalıştırma yasağı (madde 69) ve ağır ve tehlikeli işler (Madde 78) hükümleri göz önünde bulundurulur. 507 sayılı Kanunun kapsamına giren iş yerlerinde çırağın veli veya kanuni mümessilinin ve mahalli çıraklık komitesinin muvafakatı alınmak şartıyla çıraklar, 21 e kadar çalıştırılabilirler.

Eleştiri : 12 yaşındaki çocukların, velisi ya da yasal temsilcisinin izni alınmak koşulu ile de olsa, mahalli çıraklık eğitimi komitesinin kararıyla saat 21 e kadar çalıştırılabilmeleri bir geriye gidiştir. Böylece iş yasası ile getirilen günde 8 saat çalışma sınırı da genişletilmiş olmaktadır.

Görüşümüz : Maddenin içinde İş Yasasının 67.; 69. ve 78. maddelerine atıfta bulunulmuştur. Bu suretle çocukları çalıştırma yasağı yeniden hatırlatılmıştır. 507 sayılı yasa kapsamına giren işyerlerinde belli koşullar yerine getirilerek saat 21'e kadar çalıştırma yetkisi, günde 8 saatten fazla çalıştırma yetkisi şeklinde anlaşılmamalıdır.

Daha açık deyişle saat 21'e kadar çalışmasına izin verilen çırak mesaiye 13.00 de başlayacaktır.

MADDE — 15 — 1. İş yeri sahibi çıraklara bir sene öğrenimden sonra, yılda bir ay ücretli izin vermekle yükümlüdür.

2. Yıllık ücretli izinler sırasıyla çırağın yetiştirilmesi için açılan meslek kuruluşlarının tatil edildiği aylarda verilir.

3. Gerçek mazeret ve önemli sebepler dolayısıyla iş yeri sahibi çırağa ücretsiz izin verilebilir. Bu mahiyetteki izinler yılda 30 iş gününden fazla sürdüğü takdirde çıraklık süresine eklenir.

4. Bu kanunla diğer kanunlardaki ücretli izinlere ait hükümler çeliştiği takdirde bunlardan çırak yararına olanları uygulanır.

Eleştirir : Çıraklara bir sene öğrenimden sonra yılda bir ay izin verilmesi mümkün değildir. Bu yasanın uygulanabilirliğini azaltır.

Görüşümüz : Gelişme çağında bulunan ve bütün bir yıl gündüzleri çalışarak, gündüz ve geceleri derslerine devam ederek yorulan çırağa bir ay ücretli izin verilmesi çok görülemez.

MADDE — 16 — İşyeri sahibi veya temsilcisi çırak adayım çalıştırmaya başlamadan önce velisi veya kanuni mümessili ile 3 örnek yazılı bir çıraklık sözleşmesi yapmaya mecburdur.

Çırağın sözleşme süresi içinde reşit olması halinde de çıraklık sözleşmesi devam eder. Çıraklık sözleşmesinin birer örneği taraflara, bir örneği de ilgili teşkilâta verilir.

Eleştirir : «Çırağın sözleşme süresi içinde reşit olması halinde çıraklık sözleşmesi devam eder» hükmünün, Anayasa'nın 10. ve 14 maddelerine aykırı olduğu iddiası vardır.

Görüşümüz :

MADDE — 18 — Aşağıdaki hallerde çıraklık sözleşmesi taraflarca feshedilebilir.

1. Çırak yönünden :

a) İş yeri sahibi gerçek kişi ise ölümlü veya tüzelkişi ise iflası, iş yerinin grev, lokavt diğer mücbir sebeplerden gayri bir sebeple faaliyetini aralıksız iki aydan fazla tatil etmesi veya iş yerinin uzak bir yere nakli dolayısıyla çırağın işine devam etmesine maddi imkân kalmaması veya devamlarına ona ağır külfet yüklemesi,

b) Çırağın, mücbir bir sebep altında işine devam etmesini fillen imkânsız kıla-cak derecede uzak bir yere ailesi ile birlikte veya yalnız olarak ikametgâhını nakletmesi,

c) Çırağa sanatını öğreten ustanın aralıksız olarak iki ay veya daha fazla süren hastalığı halinde yerine bir başkasının alınmaması,

d) İş yeri sahibi veya ustanın çırağa fena muamele ettiğinin veya çırağa karşı olan vâzife ve vecibelerin yerine getirilmediğinin ilgili komitece tespit edilmesi,

e) Çırağa, sanatını öğreten ustanın ayrılması ve yerine başka bir ustanın getirilememesi,

f) Çırağın, hastalık ve sair sebepler dolayısıyla sanatını öğrenmeyi devamlı olarak engelliyen bir halin meydana gelmesi,

g) Çırağın, yaptığı işin veya iş yerindeki durumunun onun sağlığı ve ahlâkı bakımından mahzurlu olduğunun sonradan anlaşılması,

h) Çırağın öğreneceği sanatın dışında ki işlerde çalıştırıldığı için çıraklık komitesince tespit edilmesi,

2. İş yeri sahibi bakımından :

a) Çırağın; iş yeri sahibi temsilcisi, usta veya bunların aile üyelerinden birinin şeref ve namusuna dokunacak sözler sarf ettiğinin veya davranışlarda bulunduğunun yahut bunlar hakkında şeref ve haysiyet kırıcı ve asılsız ihbar ve isnatlarda bulunduğunun ilgili çıraklık komitesince tespit edilmesi,

b) Çırağın işine okul veya kursa, izin-siz ve gerçek bir sebep olmaksızın devamsızlık göstermesi,

c) Çırağın aralıksız iki ay veya daha fazla devamsızlığını mucip olan, yahut iş yeri sahibinin, usta ve iş yerindeki arkadaşlarının sağlığı bakımından tehlike arz eden bir hastalığa tutulması,

d) İş yeri sahibine karşı olan vecibelerini yerine getirmemesi,

e) İş yeri idareciliğinin çıraklarla ilgili hükümlerine aykırı harekette ısrar etmesi, idareciliği bulunmayan iş yerleri için iş yeri sahipleri veya ustanın koyduğu iş nizamını bozucu harekette bulunması,

f) Çıraklık Eğitimi Komitesince uygun görülecek diğer sebeplerin meydana çıkması.

Eleştirir : İş yeri sahibine tanınmış olan feshetme nedenlerinden ikisi keyfiliğe yol açacak nitelikte bulunmaktadır. Bunlar «iş yeri sahibine karşı olan vecibelerini yerine getirmemesi», ve «Çıraklık Eğitimi Komitesine uygun görülecek diğer sebeplerin meydana çıkması» fıkralarıdır.

Görüşümüz : Uygulama başladıktan sonra bu ve benzeri eleştirilerin daha isabetle değerlendirilmesi mümkün olacaktır.

MADDE — 19 — İş yeri sahibinin değişmesi halinde, çıraklık sözleşmesi, iki tarafın muvafakatı ile yürürlüğe devam eder.

Eleştirir : İşyeri sahibinin değişmesi halinde Borçlar Yasasının 179. maddesi uyarınca çıraklık sözleşmesinin yeni işyeri sahibini de bağlaması gerektiği ifade edilmektedir.

Görüşümüz :

MADDE — 28 — 1. Çırak, çırak süresinin sonunda bu süreyi tamamladığını tevsik şartı ile, kendi sanatı için tertiplenecek ilk kalfalık imtihanına girmek zorundadır.

2. Kalfalık imtihanının amacı, çırağın kendi sanatının ihtiva ettiği maharet ve işlemleri kafi derecede bir emniyet ve ehliyetle ve yalnız başına icra ve ifaya muktedir olup olmadığı, sanatında kullanılan araç ve gereçlerin özellikleriyle bunların işletilmesi ve kullanılmasına ait lüzumlu sanat bilgilerine sahip bulunup bulunmadığı ve sanatı ile ilgili teorik meslek derslerinden kendisine öğretilen konuları iyice kavrayıp kavramadığı hususlarını tespit etmektir.

3. Kalfalık imtihanında başarı göstermeyen çıraklar 17 nci madde hükmüne göre çırak olarak çalışmakla beraber 6 ay sonra açılacak imtihana girme hakkını hâizdirler. Bunda da başarı gösteremedikleri takdirde müteakip iki imtihana daha girebilirler. Bu suretle 4 defa yapılacak imtihan sonunda kalfa ehliyeti alamayan çıraklar imtihan haklarını kaybetmiş olurlar.

4. İlkokula dayalı ve en az iki yıl meslek öğrenimi veren okullardan mezun olanlar kalfalık imtihanına girebilirler.

Eleştiri : Çırak dört kez girdiği kalfalık sınavında da başarısız olursa ne yapılacağı açık değildir. Akit taraflarca feshedilmediği takdirde hizmet akti olarak devam edecektir.

Görüşümüz : Dört kez girdiği kalfalık sınavında da başarılı olamayan çırak, çıraklık sistemi dışına çıkacaktır. Vasıfsız, vasıflı ya da yarı vasıflı işçi olarak çalışmaya devam etmesi mümkündür.

MADDE — 29 — 1. Kalfalık imtihanı her sanat için Çıraklık kurulunca tespit edilecek tarihlerde ve yerlerde yapılır.

2. Kalfalık imtihan kurulları, Mahalli Çıraklık Eğitimi Komitelerince aşağıdaki müesseselerden aday gösterilecek 10 kişi arasından valilikçe seçilecek 5 asil, 5 yedek üyeden meydana gelir. Kurul üyeleri aralarında bir başkan seçer.

a) Mahalli Çıraklık Eğitimi Komitesinden bir asil, bir yedek,

b) İlgili dernek üyelerinden üç asil, üç yedek,

c) Millî Eğitim Bakanlığı temsilcisi bir asil, bir yedek,

3. İmtihan kurullarında aşağıda belirtilmiş olan kimseler görev alamazlar.

a) Çırağın veli veya kanuni mümessili ile üçüncü dereceye kadar olan akrabaları,

b) Çırağın çalıştığı işyeri veya temsilcisi, çırağı yetiştiren ustası,

Yukarıda belirtilmiş bulunan üyeler, imtihan heyeti toplanmadan önce, keyfiyeti imtihan heyeti başkanına bildirmeğe mecburdur.

4 — Çıraklar kalfalık imtihanlarına bulundukları şehirlerde girmeğe mecburdurlar. Çıraklık Eğitimi Komitesi lüzum gördüğü takdirde, başka bir yerde imtihana girebilirler.

(Devamı Var.)

İÇTE OLUP BİTENLER

TRAFİK ANARŞİSİ SÜRÜYOR!...

1979 YILINDA
TRAFİK KAZALARINDA
9 BİN KİŞİ ÖLDÜ,
55 BİN KİŞİ
SAKAT KALDI

1979 yılında, resmi olmayan rakamlara göre, meydana gelen 79.583 trafik kazasında, 9.192 kişinin hayatını kaybettiği, 55.106 kişinin de sakat kaldığı açıklandı.

Yapılan açıklamada Türkiye'nin bu trafik kazalarındaki maddi zararının 15 milyar lira civarında bulunduğu bildirildi.

1980 yılında silahlı anarşistlerle mücadeleyi tesirli hale getirmek için çıkarılacak yeni kanunlar yanında, trafik anarşistleriyle mücadelenin de etken hale getirilmesinin kaçınılmaz bir zorunluluk olduğuna işaret edildi.

DIŞARDAKI İŞÇİLERE DÖVİZ GÖNDERME YÜKÜMLÜLÜĞÜ GETİRİLİYOR

Yurt dışında çalışan işçilerimize, yurda her ay 200 mark gönderme yükümlülüğü getiren bir kararnamenin hazırlandığı bildirildi. Başbakanlıkça hazırlanan kararname, belirlenmiş miktardaki döviz göndermeyen işçinin pasaportunun iptalini öngörüyor. Maliye Bakanlığı yetkilileri, yurt dışında çalışan 1 milyonu aşkın işçinin tasarruflarından bir bölümünün bu yolla yurda aktarılması durumunda, döviz sıkıntısında bel'rgin bir hafifleme sağlanacağını söylediler.

GELİRİ OLMAYAN YAŞLILARA AYLIK BAĞLANACAK

Bakanlar Kurulu, 65 yaşını dolduran ve sürekli geliri olmayan aile reislerine, iş görme ve ça-

İşma güçlerinin bulunup bulunmadığına bakılmaksızın, aylık bağlanmasını öngören yasa tasarısını Meclise sunmayı kararlaştırdı. Hazırlanan başka bir tasarıyla da; oturabilecekleri tek konuta sahip dul mirasçıların, Veraset ve İntikal Vergisi'nden bağışık tutulması ve ayrıcalık sınırının 400 bin liraya çıkarılması da öngörüldü. Aynı tasarıda, eşlerini yitirmiş ve geliri olmayan kadınlara aylık bağlanması hükmü de yer aldı.

MEMURLAŞTIRILAN PERSONELİN İŞÇİ YAPILMASI İSTENDİ

TÜRK-İŞ'e bağlı Sağlık-İş Sendikası Genel Başkanı Mustafa Başoğlu, «Tam Gün Yasası» uyarınca memur statüsüne geçirilen sağlık personelinin yeniden işçi yapılmasını istedi. Başoğlu, Sendikasının Şube Başkanları toplantısında yaptığı konuşmada, «Tam Gün Yasası»ndaki değişiklik girişimlerini olumlu bulduklarını da kaydetti. Sağlık-İş Genel Başkanı, ülke sorunlarına da değinerek, «İşçiler olarak, hiçbir sorunumuzun devletin varlığından daha önemli olduğunu düşünmedik» dedi.

İŞÇİLER, EKONOMİK İSTİKRAR İSTİYOR

Türkiye Demiryolları İşçi Sendikaları Federasyonu/(DYF-İŞ) Genel Başkanı Şerafettin Akova, işçilerin yüksek ücret elde etmekten çok, ekonomik istikrarın sağlanmasını istediklerini söyledi. Akova, Afyon Demiryolu İşçileri Sendikası'nın Genel Kurulu'nda yaptığı konuşmada, DYF-İŞ'in imzaladığı son toplu sözleşmeyle, 40 bin demiryolu işçisinin önemli ücret zamları ve sosyal haklar kazandıklarını, ancak ülkenin içinde bulunduğu olumsuz koşullar nedeniyle «mutluluk duyamadıklarını» kaydetti.

CGP, ASGARİ ÜCRET İÇİN YASA ÖNERİSİ HAZIRLADI

CGP Genel Başkanı Turhan FEYZİOĞLU ve iki arkadaşı tarafından hazırlanan asgari ücretin vergi dışı bırakılmasına ilişkin yasa önerisi, TBMM Başkanlığı'na verildi. Öneride halen 5 bin 400 lira olan asgari ücretle birlikte, orta ve alt gelir dilimlerinin de belirli ölçülerde vergi dışı bırakılması öngörüldü. Yasa önerisinde ayrıca, evli bir vergi yükümlüsü için yılda 21 bin 600 lira, her çocuk için de 7 bin 200 liranın vergi dışı tutulması isteniyor.

ANKARA SSK HASTANESİNE 8 ADET SUNİ BÖBREK CİHAZI GELDİ

Ankara Sosyal Sigortalar Kurumu Dışkapı hastanesi baş hekimi Dr. Zülfikar BERKEM hastanenin 8 adet suni böbrek cihazına kavuşarak, Nefroloji servisi kurulacağını ve SSK hastanesi'nin kısa süre içinde Ankara dışına, özellikle Doğu ve Güneydoğuya hizmet verebilecek seviyeye ulaşacağını söyledi.

SSK hastanesi başhekimi Dr. Zülfikar BERKEM, Türkiye'de suni böbrek cihazının hastalar açısından büyük önem taşıdığını, cihazların gelmesi halinde önemli sorunun ortadan kalkacağını belirtti.

SSK başhekimi şöyle konuştu,

«Günümüzün önemli sorunu olan böbrek hastalıklarının sorunu, suni böbrek cihazlarının gelmesi ile hemen hemen çözümlenecektir. Ankara'da üç hastanede bulunan suni böbrek cihazı ihtiyacı tam olarak karşılamamaktadır. Bize gelecek olan 8 adet suni böbrek cihazı ile hem Ankara'ya hem de Ankara dışına Doğu ve Güneydoğu'ya daha iyi hizmet vereceğiz.»

SSK Ankara Hastanesi Başhekimi BERKEM, Hastanenin Modern araçlarla teçhiz edildiğini söyledi.

Matbaacılığımızın 250. Yılı Kutlandı

Türkiye'ye matbaanın getirilişinin 250. nci yıl-dönümü, çeşitli illerimizde düzenlenen törenlerle kutlandı ve basın - yayıncılığımızın sorunları ele alındı.

Bu arada İstanbul'da düzenlenen toplantıda, bu meslekte 40 yılını doldurmuş olan matbaacı-lara plaket ve emeklilik çekleri verildi.

Yetkililer, Türkiye'de ilk kez kutlanan matbaa-cılığımızın kuruluş yıldönümlerinin bundan böy-le geleneksel hale getirilmesine çalışıldığını söy-lediler.

Adana'da Doğal Gaz Belirtilerine Rastlandı

Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı'nca Ada-na'da bir süredir yapılmakta olan petrol arama çalışmaları sırasında iki ayrı petrol arama kuyu-sunda doğal gaz belirtilerine raslandığı öğrenil-miştir.

Alınan bilgiye göre, çalışmalar sırasında Göz-tepe 1 - A adlı bir kuyuda doğal gaz belirti-sine raslanmıştır. Adana ve yöresinde petrol ara-ma çalışmalarını yaklaşık iki yıldır sürdüren TPAO, Adana - Hatay sınırı yakınlarındaki sondajlar sı-ra-sında Gökdere - 5 kuyusunda da 2500 metre de-rinliğe indiğinde doğal gaz belirtilerine rastlamış-tır. Yetkililer, üretim kulesi kurularak, bulguların ekonomik olup olmadığının araştırılacağını söyle-mişlerdir.

Verilen bilgiye göre, 35 işçinin çalıştığı Göz-tepe 1 - A ve Gökdere - 5 adlı iki kuyudan sonra, yakındaki Gökdere - 2 adlı bir başka kuyuda da sondaj çalışmalarına başlanmıştır. Arama çalışma-ları sırasında bulunan doğal gazın, özellikle sa-nayl kesiminde kullanılabileceği belirtilmiştir.

DIŞTA OLUP BİTENLER

FEDERAL ALMANYA'DAKİ İŞÇİLERİMİZ İÇİN YENİ SOSYAL ZAMLAR UYGULANACAK

●
OCAK'TA SOSYAL YARDIM,
NİSAN'DA KİRA YARDIMI
ARTIYOR...

Federal Almanya Hükümeti, yeni yılda işçile-rimizi sevindirecek yeni kararlar aldı.

Alman Hükümetinin vergi yasalarında yapma-yı düşündüğü değişikliklere ait görüşmeler sü-rerken, çok sayıdaki Türk işçilerini ilgilendiren iki önemli kararı da almış bulunuyor.

SOSYAL YARDIM PARASI

Bunlardan birincisi, 1 Ocak 1980 tarihinden itibaren dar gelirliyle ödenen sosyal yardımlarla ilgili. Federal hükümetin kararına göre, Baden Württemberg dışındaki bütün eyaletlerde 1 Ocak'tan itibaren sosyal yardım paraları azami 309 Mark'a çıkarılıyor. Asgari sınır ise aynı uygulama-yı 1 Kasım 1979 tarihinde yürürlüğe koymuş bu-lunuyordu.

KİRA YARDIMI DA ARTIYOR

İkinci önemli karar ise, kira yardımlarının artı-rılmasıdır. 1 Nisan 1980 tarihinde yürürlüğe gir-mesi beklenen uygulama, net aylık gelirleri 1200 Mark'ı aşmayan ailelere verilen kira yardımlarını günün şartlarına göre artırmayı amaçlıyor. Bilindi-ği gibi, dar gelirli aileler bölgelerindeki «Wohnung-samt»lara başvurdukları takdirde ödedikleri kira-nın bir kısmını «kira yardımı» olarak devletten alı-yorlar. Halen azami 200 Mark civarında olan yar-dımın azami 300 Mark'a çıkarılacağı bildiriliyor. Kira yardımının miktarı, ailedeki fert sayısına ve ailenin aylık gelirine göre ayarlanıyor. Halen çok sayıda vatandaşımız bu yardımdan yararlanıyor.

İSSİZLİĞİN EN DÜŞÜK OLDUĞU ÜLKELER İSVİÇRE VE JAPONYA

Sanayileşmiş ülkelerde, imalat kapasitesinde meydana gelen büyük azalmalar nedeniyle, ABD, Almanya ve İngiltere dışındaki ülkelerde işsizlik oranlarının arttığı belirlendi. Maliye Bakanlığı'nın hazırladığı «Yıllık Ekonomik Raporda 1979 da yer alan verilere göre; 1974 - 1975 yılları arasında özellikle petrol sorunundan kaynaklanan dünya ölçeğindeki ekonomik bunalım sonucu artan işsiz sayısını büyük ölçüde azaltabilen ülke ABD oldu. ABD, 1975 Mayıs ayında yüzde 9'a dek çıkan işsiz oranını 1979'da yüzde 5.75 dolayına düşürdü. Bu oranlar, Almanya'da yüzde 3.75, İngiltere'de ise 5.2 oldu. Bunların dışındaki gelişmiş ülkelerde ise işsizlik oldukça yüksek bir düzeye çıktı. 1979 yılı belirlemelerine göre, bazı gelişmiş ülkelerde işsizlik oranları şöyle : Kanada yüzde 7.9, Belçika yüzde 11, İtalya yüzde 7.4, Hollanda yüzde 5.1, Fransa yüzde 6.0, Bu arada, işsiz sayısının en düşük olduğu iki ülkenin, binde 4'le İsviçre ve yüzde 2.1 ile Japonya olduğu da kaydedildi.

Öte yandan Merkez İstatistik Dairesi'nce yayımlanan verilere göre, Kasım ayı sonunda işveç'te işsiz sayısının 76 bin kişiyi bulduğu belirlendi. Danimarka'da da halen 130 bin kişinin işsiz olduğu açıklandı. Danimarka'daki işsizlerin yaklaşık 85 bini kadınlardan oluşuyor.

JAPON HAVAYOLU İŞÇİLERİ, BİR GÜNLÜK GREV YAPTI

Japonya'da hava işkolunda çalışan işçiler, emeklilik yaş sınırının yükseltilmesi istemiyle bir günlük grev yaptılar. Japon Havayolları Alan ve Uçuş Personeli Sendikası'na üye olan

işçilerin işi bırakması, yurt dışı ve yurtiçi uçak seferlerinin aksamasına yol açtı. Seferlerin yapılamamasının, yaklaşık 3 bin yolcuyu etkilediği bildirildi. Sendika, isteklerin yerine getirilmesi durumunda, yeniden greve gidilebileceğini açıkladı.

FRANSA'DA ENFLASYON YÜZDE 11.5 OLDU

Fransa'da Kasım sonu itibarıyla enflasyon hızının yüzde 11.5'e yükseldiği bildirildi. Aynı ay içinde fiyatlar da binde 7 oranında artış kaydedildi. Belirlenen verilere göre, ülkede 1978 Kasım ayından bu yana giyim ve tekstil mamullerinde yüzde 13.2, yiyeceklerde yüzde 9.3, hizmet sektöründe ise yüzde 11.4 oranında fiyat artışı izlendi. İlgililer, tüketici endekslerindeki yükselmenin, 1979 Şubat ayı dışında ilk kez düşük düzeyde kaldığını açıkladılar.

ŞİKAGO ULAŞIM İŞÇİLERİ GREVE BAŞLADI

Amerika'nın Şikago kentinde ulaşım işçileri, ücretlerine zam yapılması istemiyle elli yıldan bu yana ilk kez greve gittiler. İstekleri Belediye Başkanı Borne tarafından reddedilen işçilerin grevi nedeniyle, kentte tüm otobüs, tren ve metro seferleri durdu. Başkan Borne, yaptığı açıklamada, «toplu sözleşme görüşmeleri sırasında ortaya koydukları ücret önerilerinden fazla hiçbir şey veremeyeceklerini ve grevci işçilerle pazarlık yapmadıklarını» söyledi.

DANİMARKA HÜKÜMETİ ÜCRETLERİ KISMAYA HAZIRLANIYOR

Danimarka Başbakanı Jorgensen, işçi ve memurların gerçek ücretlerinde yüzde 5 oranında kısıntıyı amaçlayan bir planı Parlamento'ya sundu. Jorgensen, in «Ekonomik Güçlüklerle

Mücadele Planı'nda, ücretlilerin halen ödemekte oldukları vergi oranlarının korunması da öngörülüyor. Plan'da ayrıca, kömür, elektrik ve akaryakıt fiyatlarına zam yapılması önerildi. Ekonomik bunalımın arttığı Danimarka'da işsiz sayısının 135 bin kişiyi bulduğu da kaydedildi.

BOLİVYA'DA BİR GÜNLÜK GENEL GREV YAPILDI

«Bolivya İşçi Sendikaları», Bolivyan Lidia Gueller Hükümeti'nin yüzde 25 oranındaki devalüasyon kararı ve temel tüketim maddelerine zam yapma girişimi üzerine bir günlük genel grev düzenledi. Greve, işçilerin yanı sıra köylüler de Başkent'e giden yolları kapatarak katıldılar. Köylüler, yaşam koşullarının düzeltilmesini ve tarımsal kredilerin artırılmasını istediler.

TÜRKİYE VE MEKSİKA, EN BÜYÜK İŞÇİ KAYNAĞI

ABD'de bulunan Dünya Gözlem Enstitüsü, Türkiye ve Meksika'nın, «dünyanın en önemli işçi kaynakları» olduğunu açıkladı. Tüm dünyada halen 20 milyon dolayında işçinin yabancı ülkelerde çalıştığı kaydedilen açıklamada, bunların 4 milyonunun ABD'de bulunduğu bildirildi. İtalya, Yunanistan, Yugoslavya, Cezayir ve Pakistan'ın da yabancı ülkelere çok sayıda işçi yolladığı görüşüne yer veren Enstitü, Türkiye'ye ilişkin olarak şu belirlemelerde bulundu : «Türkiye, 1974 yılında ithalatının üçte birini, yabancı ülkelere çalışan işçilerinin gönderdikleri paralarla gerçekleştirmiştir. Ancak, ekonomik gerileme başladığında, işçi dövizleri yüzde 80 oranında düşüş göstermiş, ülke, ihtiyacı olduğu maddelerin alımında ödeme güçlükleri çekmiştir. Bunun sonucu olarak Türkiye'nin ekonomik zorlukları giderek artmıştır.»

Genel Başkan Denizcier :

« Ücretler Dondurulamaz »

TÜRK-İŞ Genel Başkanı İbrahim Denizcier, son günlerde bazı işverenlerin, «Ücretlerin Dondurulması» şeklindeki önerilerine karşı olduklarını tekrarlamıştır.

DENİZCİER, basın mensuplarının sorularına cevaben şöyle konuşmuştur :

«Ücretlerin dondurulması, iktisaden faal nüfusunun % 80-90 ını işçilerin teşkil ettiği sanayileşmiş ülkelerde enflasyonu önlemenin yollarından biri sayılabilmektedir.

Türkiye'de ise enflasyonun temel nedenleri arasında ücretler çok sonlarda kalmaktadır ki, ücretler bir yandan fiyat artışı öte yandan vergi erozyonuna uğrayarak, gerçek değerinden sürekli kaybetmektedir .

Ayrıca toplu sözleşmeler yılı (genellikle çift yıllar) başında reel ücretlerin en düşük bulunduğu, buna karşılık kârların elde edenleri dahi şikâyet ettirecek kadar çok olduğu bir sırada büyük işverenlerden biri tarafından bu önerinin ortaya atılması doğaldır. Ancak duyduğumuza göre, hükümetin bu öneriyi benimseyerek üzerinde çalışma yapması ilginç ve üzücüdür.

Enflasyonun temel nedeni olan üretimi artırmaktan başka, çözüm yolu yoktur.

Uygulanabilecek yan tedbirlerin hiçbirisi enflasyonu tedavi edemez, ancak uyuşturur. Bu ise, ekonominin beklenen ve istenen gelişmesi için zaman kaybından başka birşey değildir.

Ancak zaman aleyhte işlemeye devam edecekse, olduğu yerde durdurmak için yan tedbirlere geçici bir süre için başvurulabilir.

Ekonomik, sosyal ve siyasal açıdan tarihinin en sıkıntılı dönemini yaşayan yurdumuzda, yöneticiler gerçekleri halka ayırtıtlı biçimde anlatmalıdır. Bu suretle her sınıf, üzerine düşen fedakarlıkları adil biçimde paylaşılarak bu zorlu dönemden elbirliği ile mümkün olduğunca kısa zamanda çıkılmalıdır.

Günlük ve geçici politikalarla, polemiklerle zaman kaybetmeye halkımızın ve demokrasiimizin tahammülü kalmamıştır.»

« SENDİKACILIK
ÇİLELİ MESLEKTİR,
İDEALİ OLANLARIN İŞİDİR. »

Seyfi Demirsoy